

4.10.2023

Fakulta Humanitních studií, Univerzita Karlova

ÚVOD DO PSYCHOLOGIE

ÚVODNÍ PŘEDNÁŠKA

Lukáš Hejtmánek

lukas.hejtmunek@fhs.cuni.cz

LEKTOŘI

CÍLE PŘEDNÁŠKY

SEKCE 1 - PŘEDSTAVENÍ KURZU

O čem kurz bude?

Co musím udělat pro to, abych jej zakončil/a

A musím chodit?

SEKCE 2 - HISTORICKÉ OKÉNKO

Již staří Řekové

Psychologie 19. století

Zrod psychologie na přelomu 19. a 20. století

Psychologické školy 20. století

SEKCE 3 - O PSYCHOLOGII DNES

Psychologie v současnosti

Co psychologie studie a jak to studuje?

Metodologie psychologie

Komunikace

Moodle

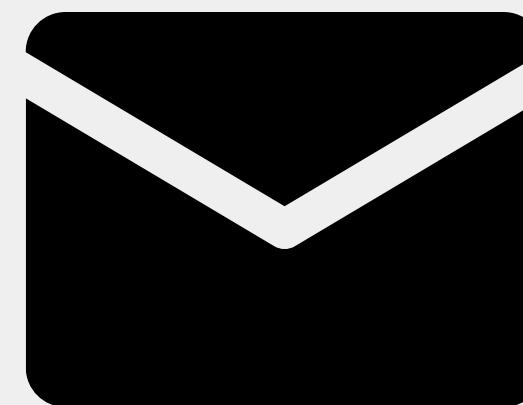
Presentace, hlavní materiály

Odkazy na formuláře atd.

Discord

Komunikace ve veřejném kanále - FAQ, obecné dotazy, které by měli vědět všichni

Email

Komunikace k vaší osobě
Do hlavičky emailu uveďte co potřebujete, jméno kurzu a vaše UKČO

Vždy si prosím nejdřív přečtěte anotaci a FAQ

POŽADAVKY K ZAKONČENÍ

Splnit závěrečný test

Průběžné čtení

Mini testy během přednášek

Účast na experimentu

VOLITELNÉ

PRŮBĚŽNÉ ČTENÍ

Předepsané kapitoly z učebnice na každou přednášku

- Cca 20 - 50 stran textu
- Informace na moodle

Učebnic je v knihovnách UK několik desítek, ale ne tolik, kolik je studentů

- doporučuji spolupráci (skupinové učení, skenování atd.)

S. Nolen-Hoeksema, B. L. Fredrickson, G. R. Loftus, W. A. Wagenaar

PSYCHOLOGIE ATKINSONOVÉ A HILGARDA

Přepracované vydání

Minitestíky

V každé hodině **dobrovolný** mini-testík (8 otázek) na přečtený text

Za 5 správných odpovědí 1 bod do závěrečného testu (celkem až 10)

Studenti v kombinovaném studiu mohou absolvovat alternativní minitestík na webu (jiné otázky)

- Každou středu 20:00-20:05
- Limit 2 minuty

S. Nolen-Hoeksema, B. L. Fredrickson, G. R. Loftus, W. A. Wagenaar

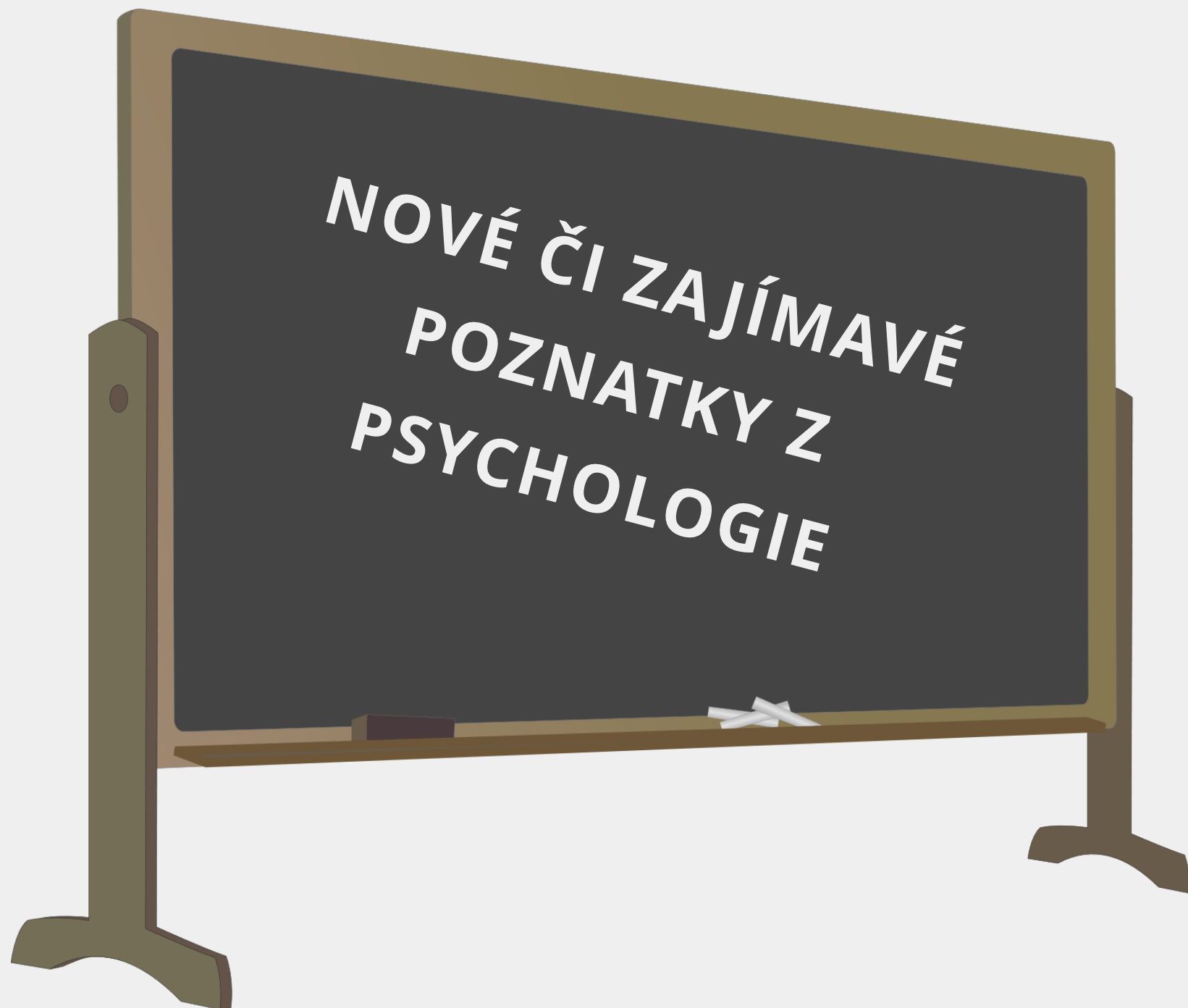
PSYCHOLOGIE ATKINSONOVÉ A HILGARDA

Přepracované vydání

NOVÉ ČI ZAJÍMAVÉ
POZNATKY Z
PSYCHOLOGIE

PŘEDNÁŠKY

Přednášky opakují a rozšiřují
nastudované učivo

Prezentují nové přístupy a znalosti

Účast není povinná

ZÁVĚREČNÝ TEST

ABCD

Otázky mohou být na cokoli z povinného čtení kapitol z učebnice

60 BODŮ Z 100

Bonusové body

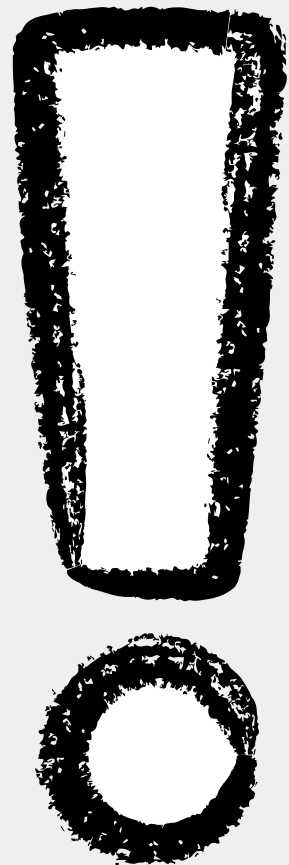

Body z testů z hodin (až 10 bodů)

Účast na experimentu (5 bodů)

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

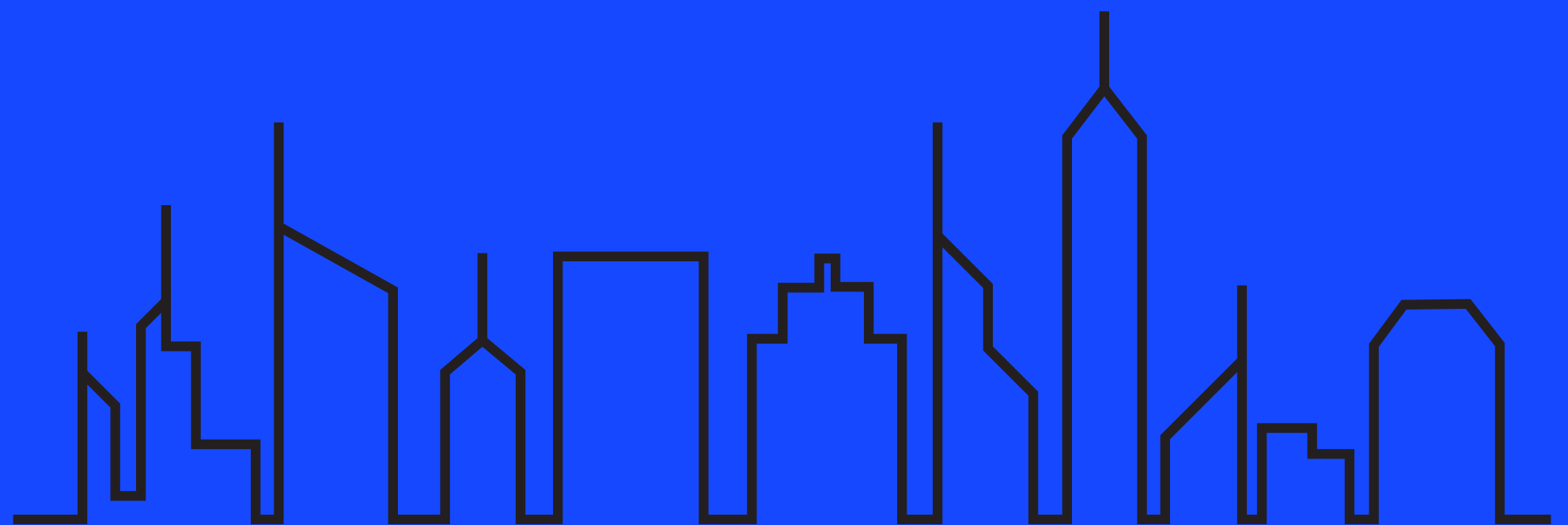
**SPLNĚNÍ ÚVODU DO PSYCHOLOGIE NEZARUČUJE
PSANÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE Z PSYCHOLOGIE**

V současnosti máme kapacitu cca 30 studentů

**Jediný zaručený postup je:
být aktivní a zapamatovatelný
účastnit se přednášek všech předmětů
spolupracovat se školitelem už během letního
semestru**

MODERNÍ PSYCHOLOGIE

Psychologie je vědecký obor zabývající se chováním a duševními procesy člověka

Za duševní procesy považujeme například

- **myšlení, cítění, učení či vnímání**

Psychologie si klade za cíl

- **popsat lidské chování**
- **predikovat lidské chování**
- **vysvětlit lidské chování**
- **ovlivnit lidské chování**

SOCIÁLNÍ PSYCHOLOGIE

NEUROPSYCHOLOGIE

LINGVISTIKA

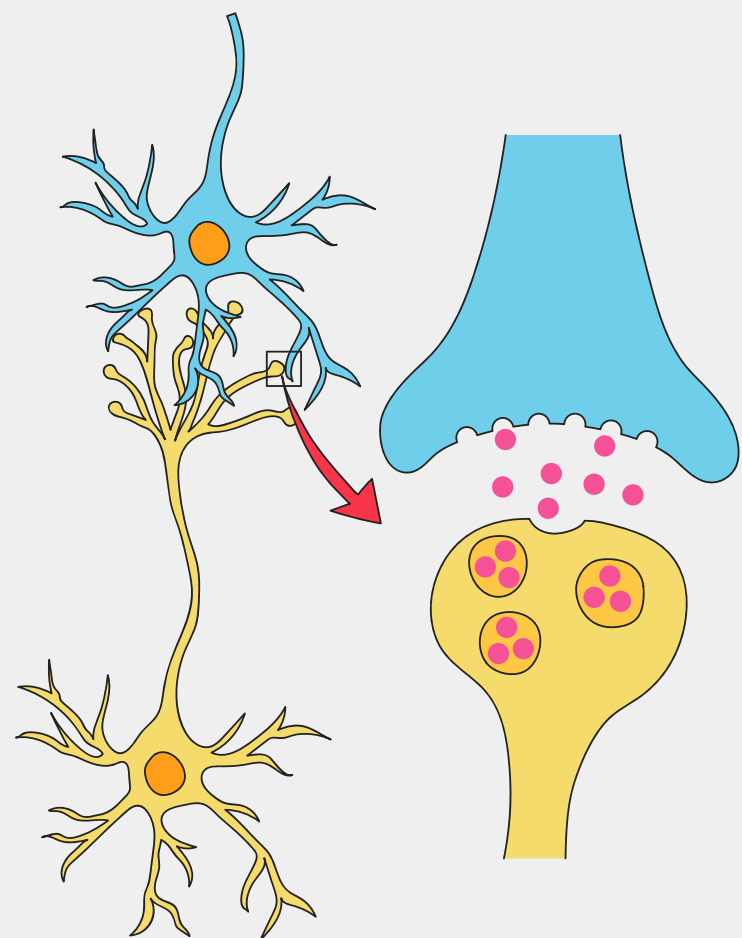
PSYCHOMETRIKA

PSYCHOLOGIE PRÁCE

FORENZNÍ PSYCHOLOGIE

SPORTOVNÍ PSYCHOLOGIE

PSYCHODIAGNOSTIKA

BIOLOGICKÉ ZÁKLADY PSYCHOLOGIE

FYZIOLOGICKÁ PSYCHOLOGIE

NEUROVĚDY

KOGNITIVNÍ NEUROPSYCHOLOGIE

- Neurální podstata psychologických procesů
- Jak fungují psychofarmaka?
- Jak na člověka působí kofein?
- Jak adrenalin ovlivňuje výkon či agresivní chování?

ČITÍ A VNÍMÁNÍ

- Popis procesů transdukce venkovních podnětů na vnitřní reprezentace počitků barvy, zvuku či pachu
- Jak funguje náš zrakový systém?
- Jak mozek kóduje a rozpoznává zvuky, pachy či chutě?

VĚDOMÍ, POZORNOST, SPÁNEK

- Co to je vědomí?
- Hypnotické a psychoaktivní zážitky pozměňující stavy vědomí
- Jak funguje naše pozornost a jak ji lze ovlivnit?
- Jak funguje spánek?
- Jaká stádia spánku máme a k čemu slouží?

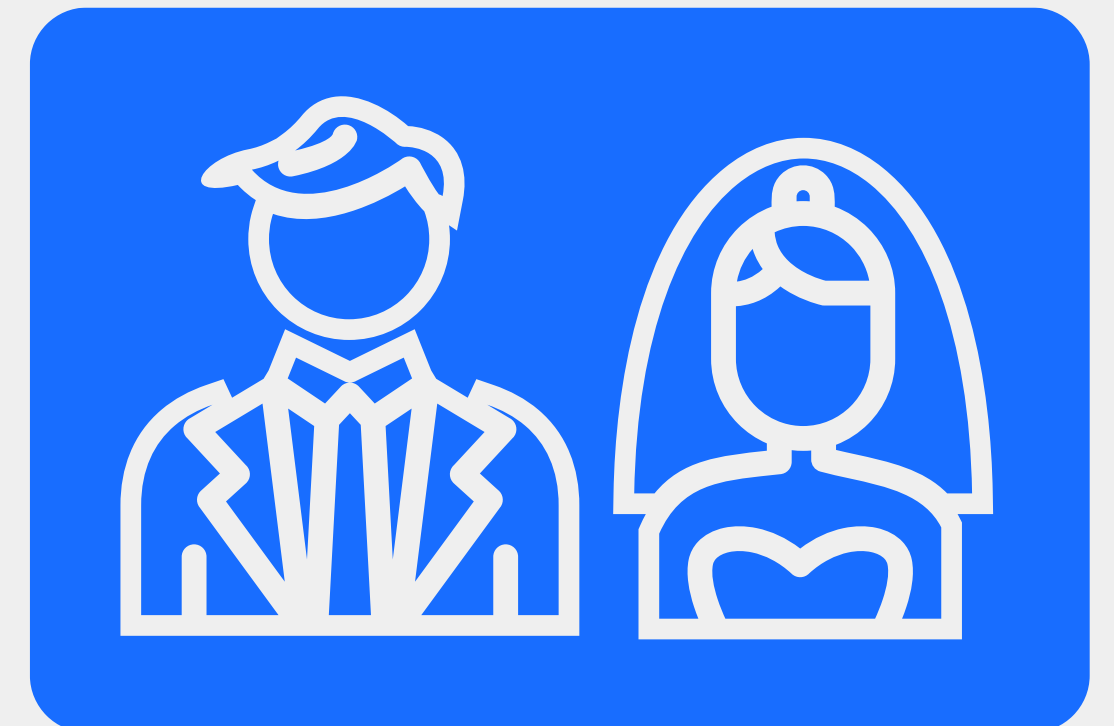
ATTENTION

SEM NEKOUKAT

!!!!

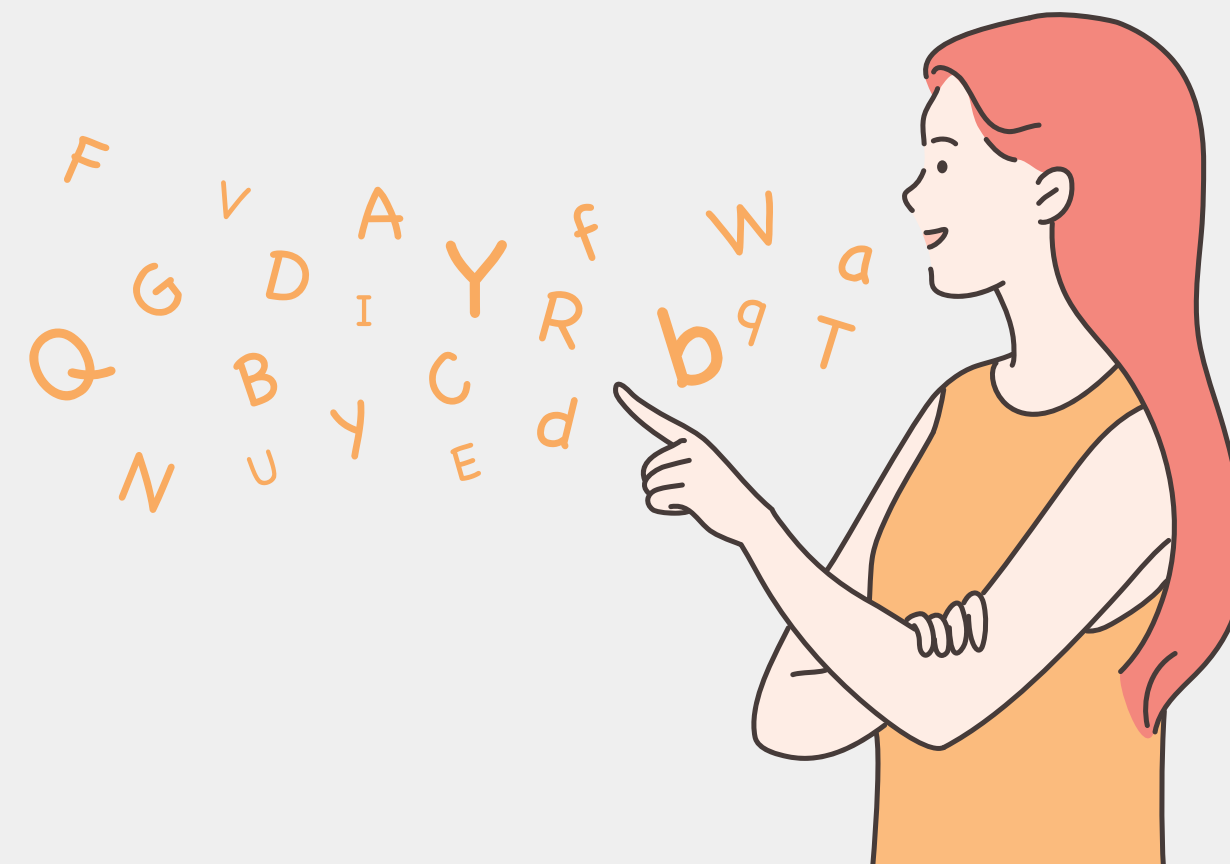
UČENÍ A PAMĚŤ

- Jak probíhá proces učení a zapamatování?
- Jaké typy učících procesů máme k dispozici?
- Je rozdíl mezi lidským a zvířecím učením?
- Jak mozek ukládá informace?
- Kolik typů paměti vlastně máme?
- Jak vypadá život někoho, kdo neumí vytvářet nové vzpomínky?

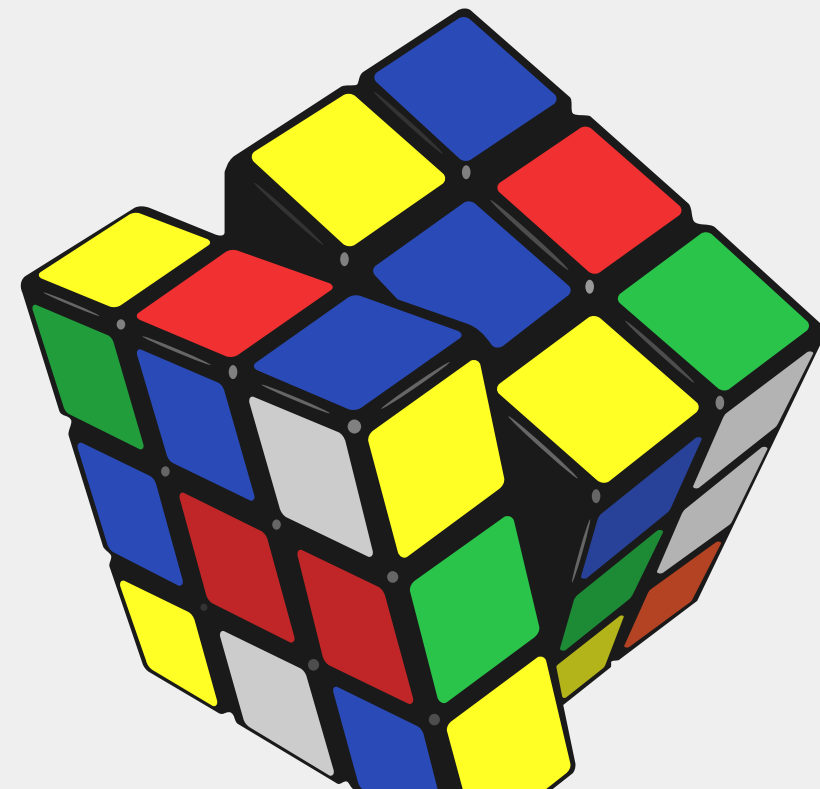
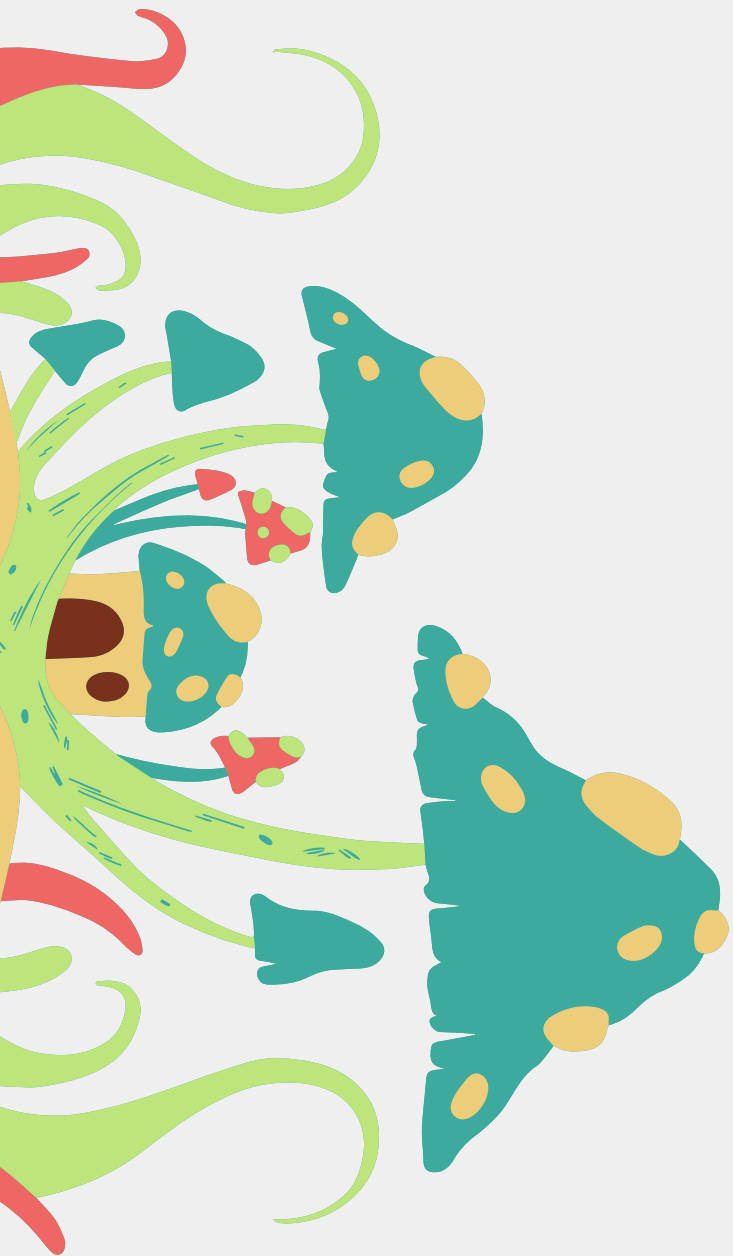
JAZYK A ŘEČ

- Co to je jazyk a co řeč?
- Jak funguje učení se jazyka?
- Je jazyk vrožený či naučený?
- Jak je provázaný jazyk a lidské myšlení?

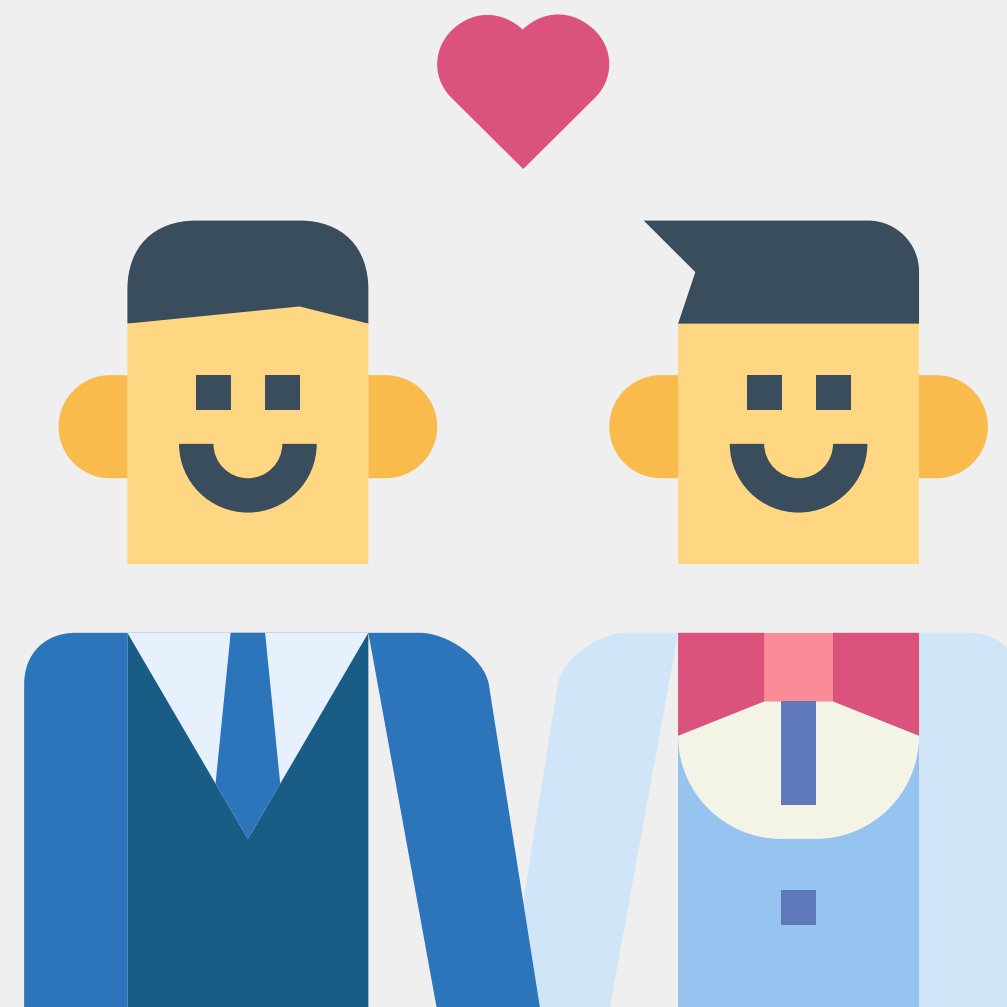
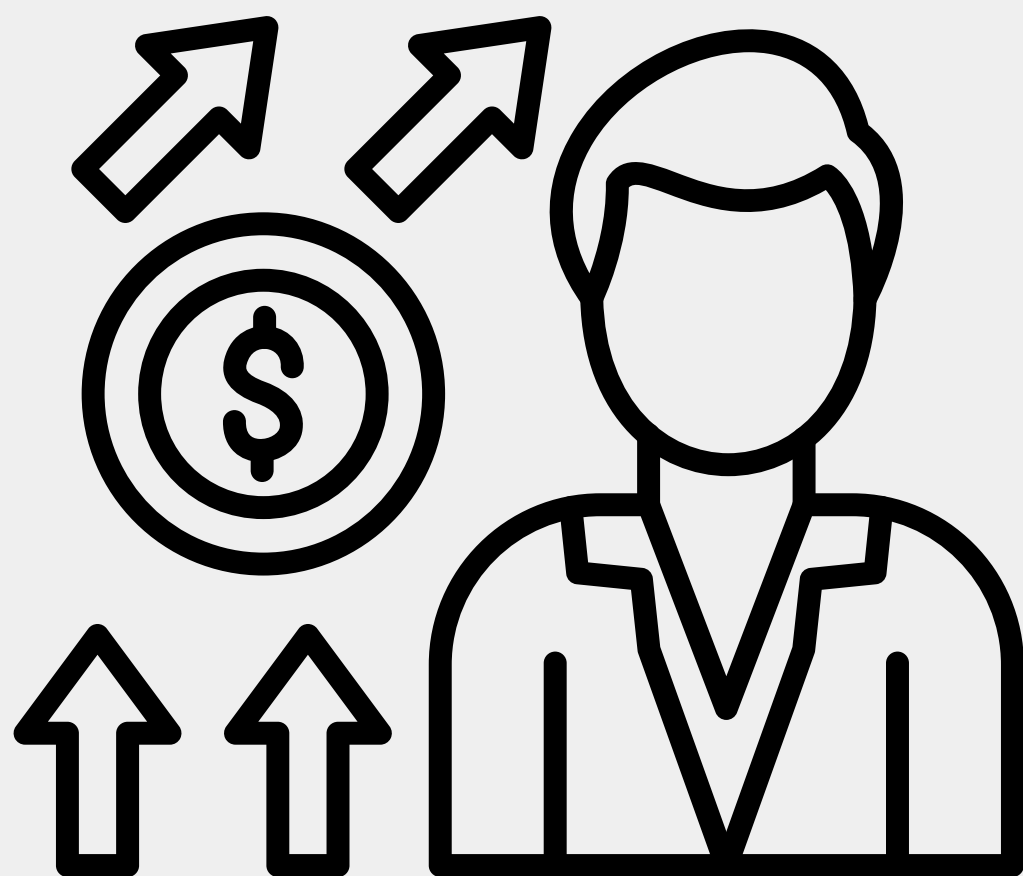
IMAGINACE A MYŠLENÍ

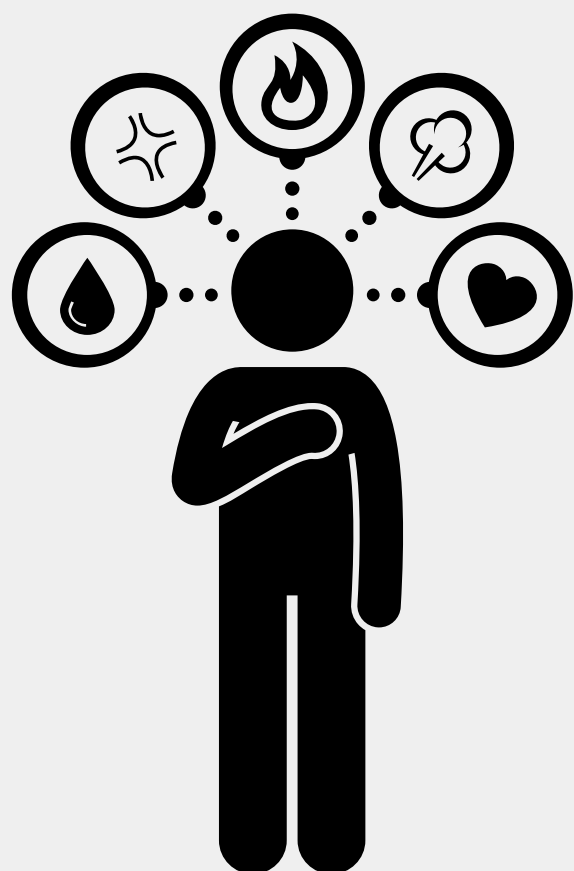
- Jaký je rozdíl mezi imaginací a vnímáním?
- Jak probíhá operace s pojmy a osvojování si pojmů?
- Rozdíly mezi deduktivním a induktivním usuzováním
- Praktické rady pro řešení problémů
- Experti vs nováčci při posuzování problémů

EMOCE A MOTIVACE

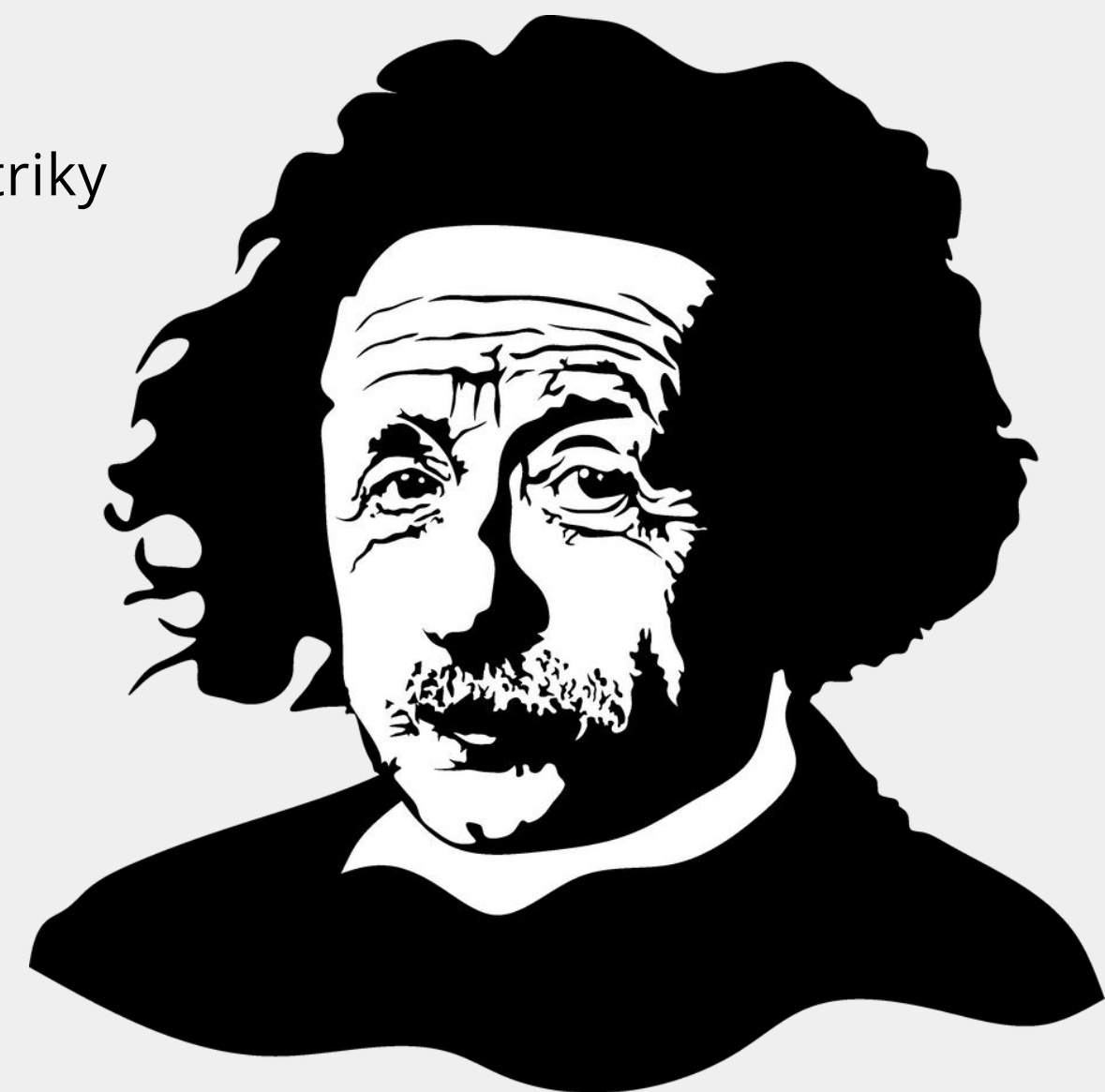
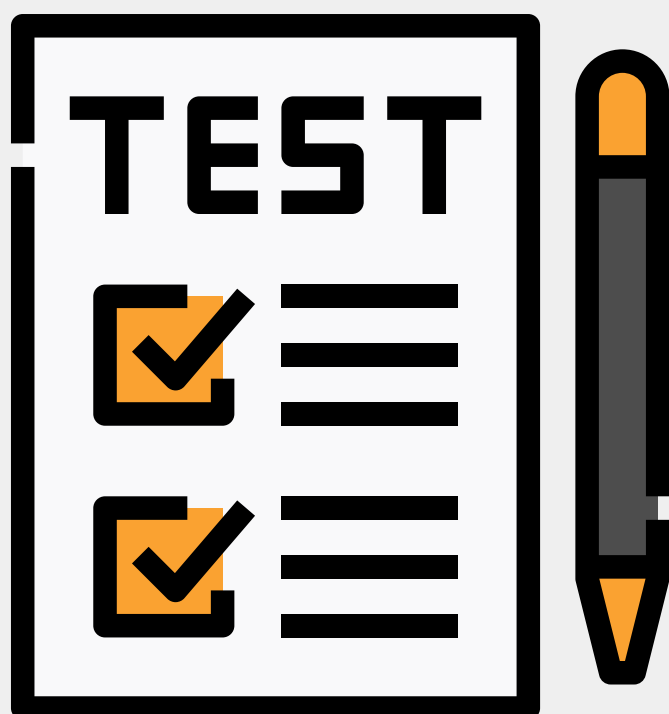
- Jsou emoce prožívané tělem nebo jen myslí?
- Jak jsou emoce posouditelné z našeho obličeje
- Rozdíly mezi emočním prožíváním v různých kulturách
- Jaké jsou základní lidské pudy?
- Proč děláme co děláme?

OSOBNOST A INTELIGENCE

- Co to je osobnost?
- Jaké teorie osobnosti v psychologii existují?
- Co to je inteligence?
- Jak inteligenci měříme? Základy a historie psychometriky
- Jaké aspekty inteligence můžeme odlišit?
- Do jaké míry je inteligence dědičná?

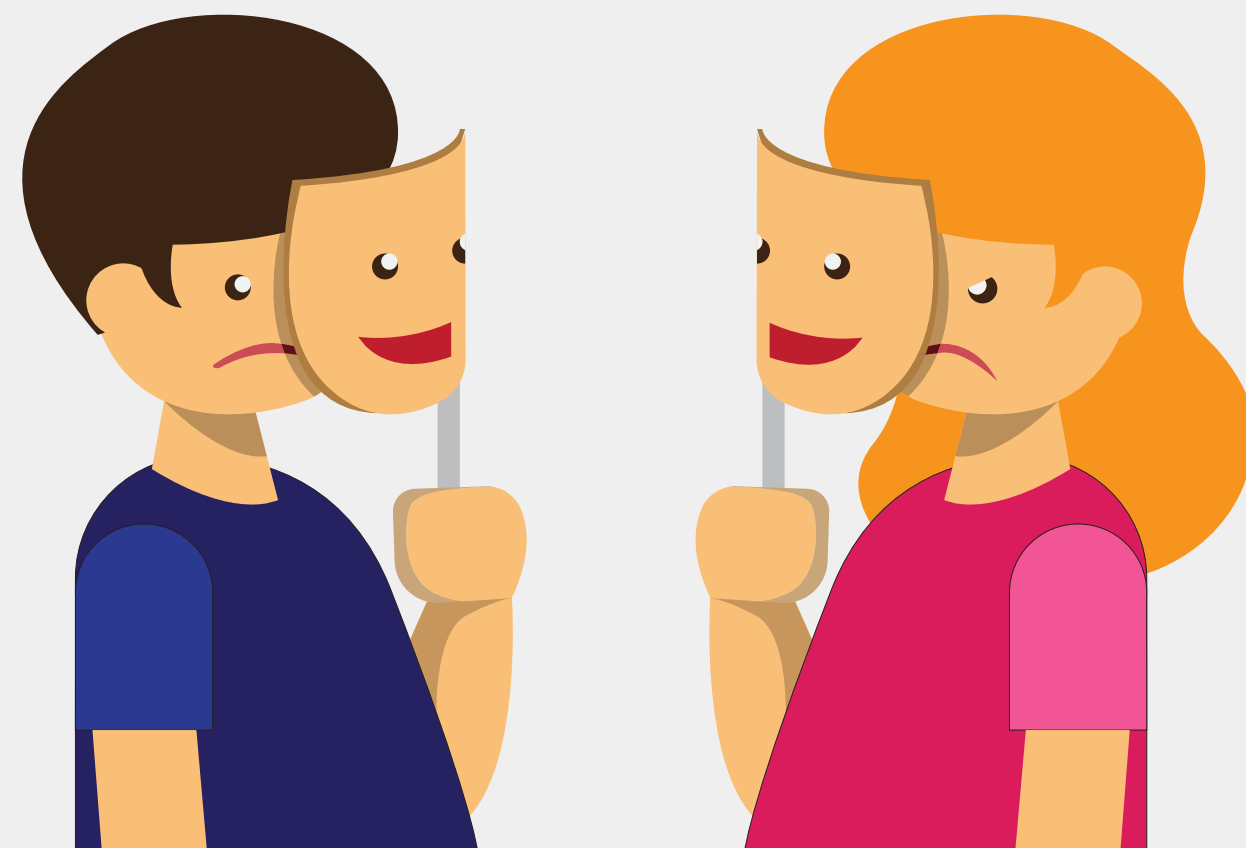
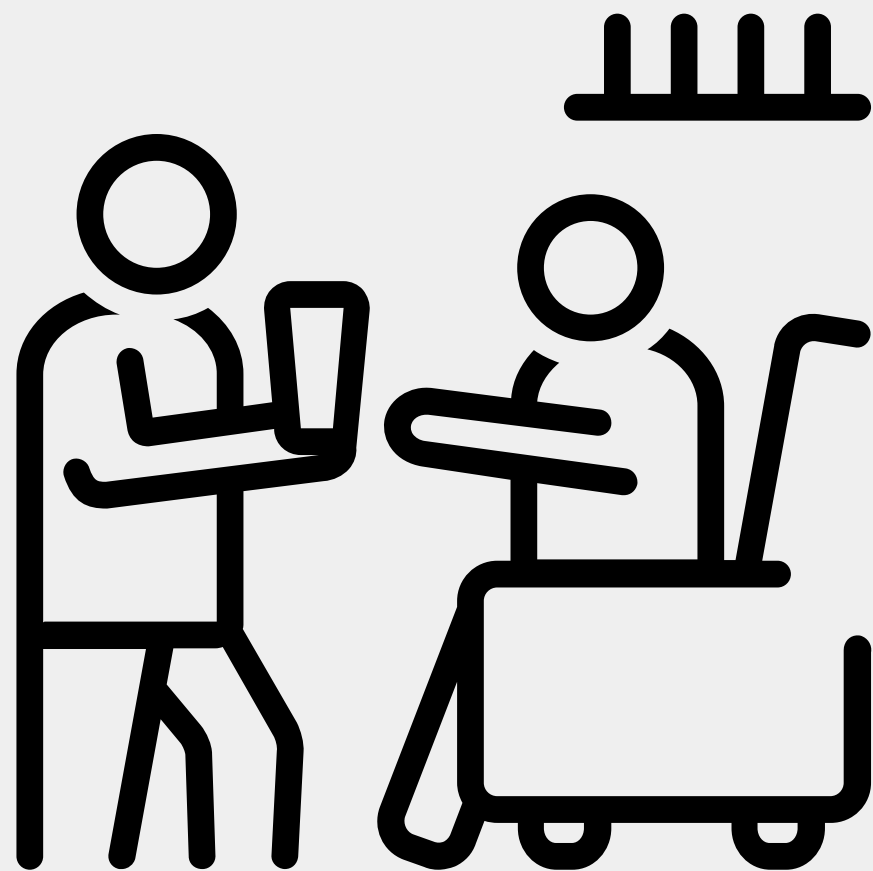
VÝVOJOVÁ PSYCHOLOGIE

- Prostředí vs dědičnost
- S čím se rodíme a co se musíme naučit?
- Psychologické teorie kognitivního vývoje
- Jak se formuje a ustáluje naše osobnost a sociální vazby

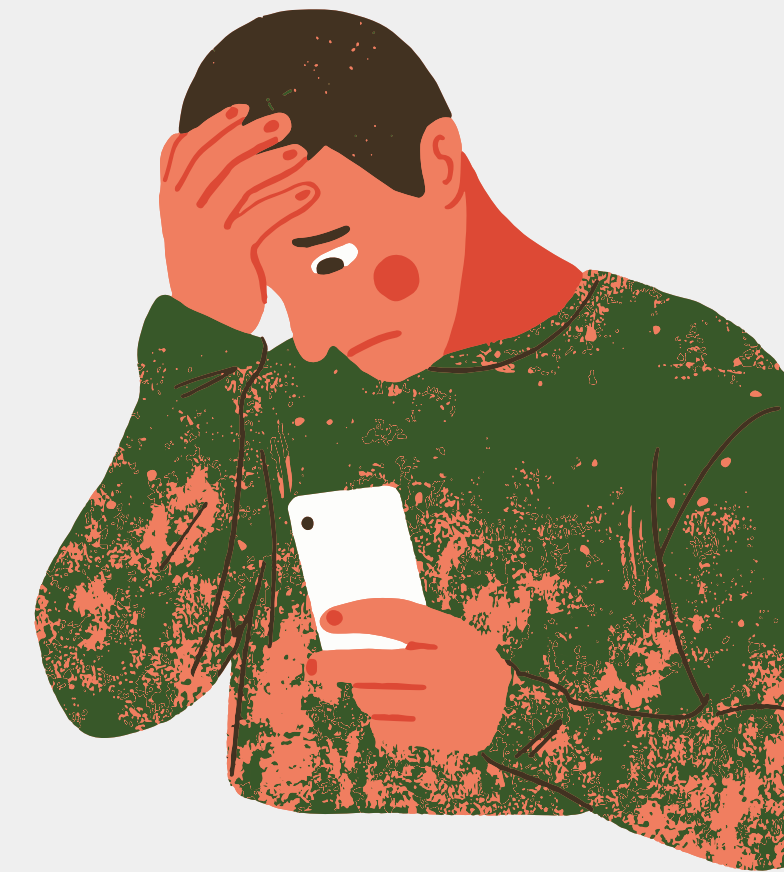
SOCIÁLNÍ PSYCHOLOGIE

- Vliv skupiny na lidské chování
- Poslušnost, konformita, přejímání rolí
- Jak vnímáme sebe a jak druhé?
- Přitažlivost a mezilidské vztahy

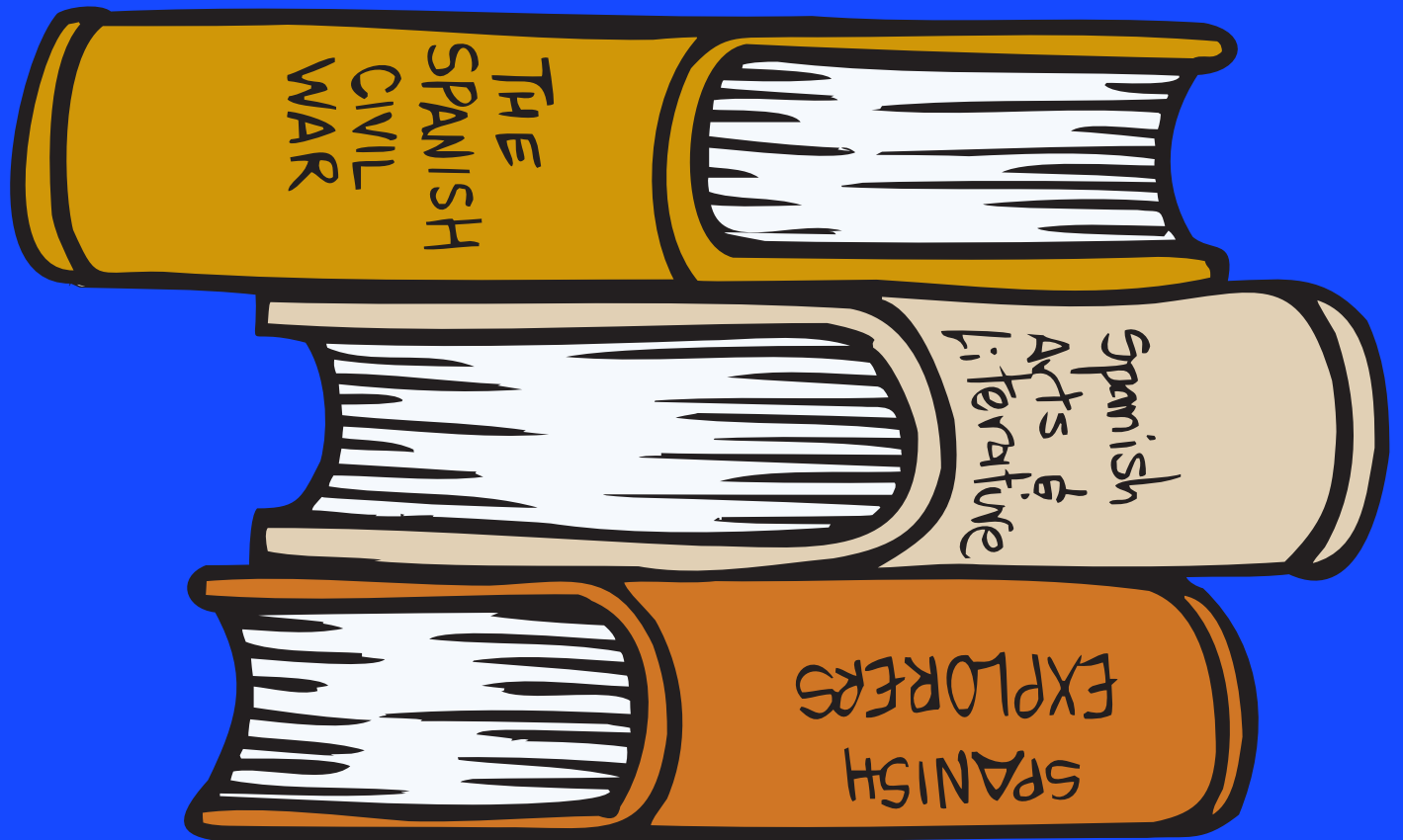
PSYCHOPATOLOGIE

- Co to znamená být normální?
- Jaké typy duševních poruch existují?
- Možné postupy léčby duševních poruch

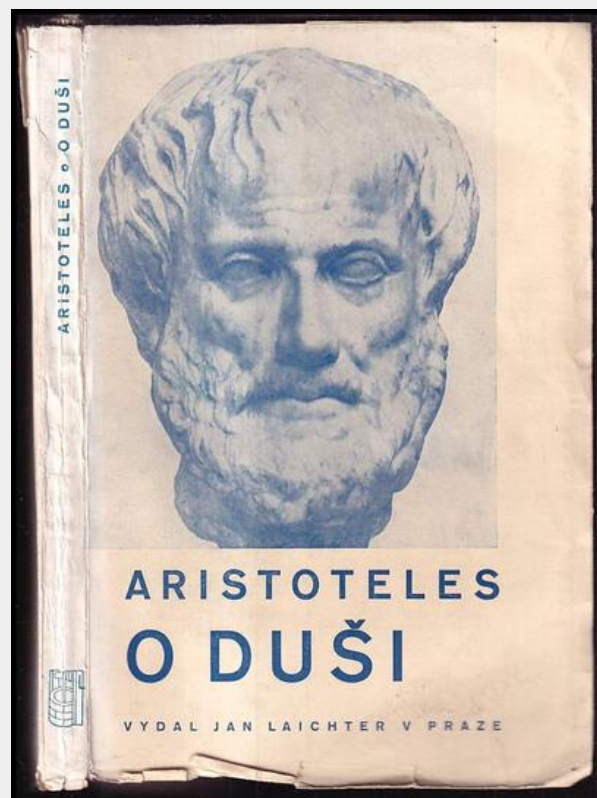
HISTORIE

"Ovocem Ducha je pak láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, mírnost a zdrženlivost. Tomu se žádný zákon nevyrovná. Ti, kdo patří Kristu Ježíši, ukřižovali svou tělesnost s jejími vášněmi a sklony. Žijeme-li Duchem, pak se Duchem také řídíme. Nebudme ješitní, nesoupeřme spolu a nezávidme si."

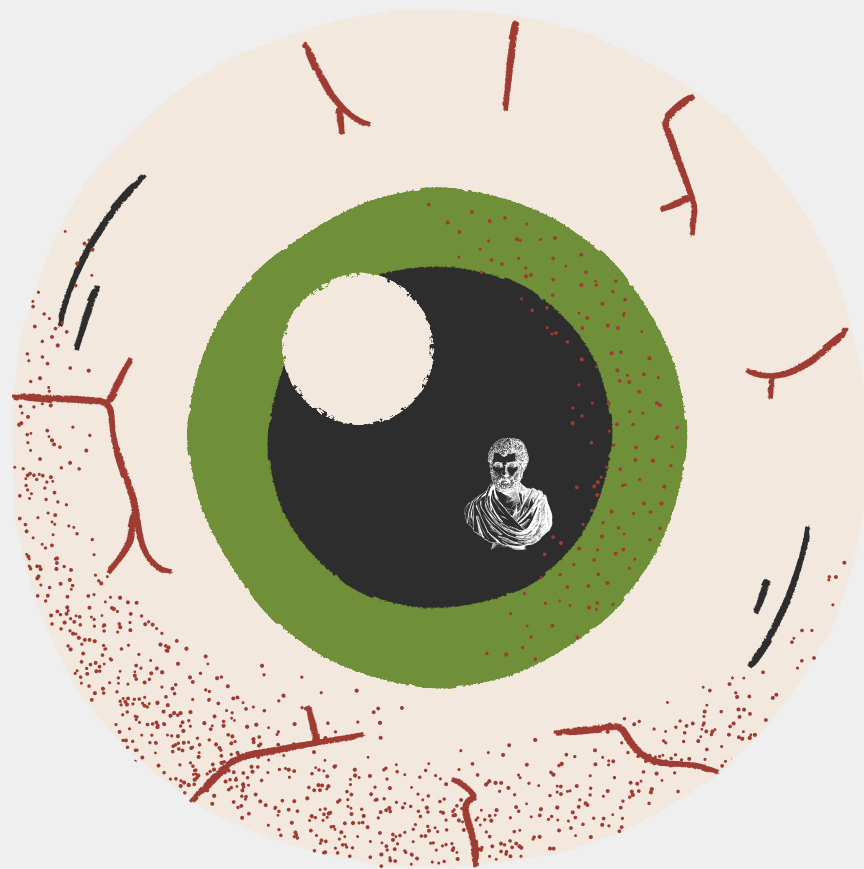
- Galantským 5

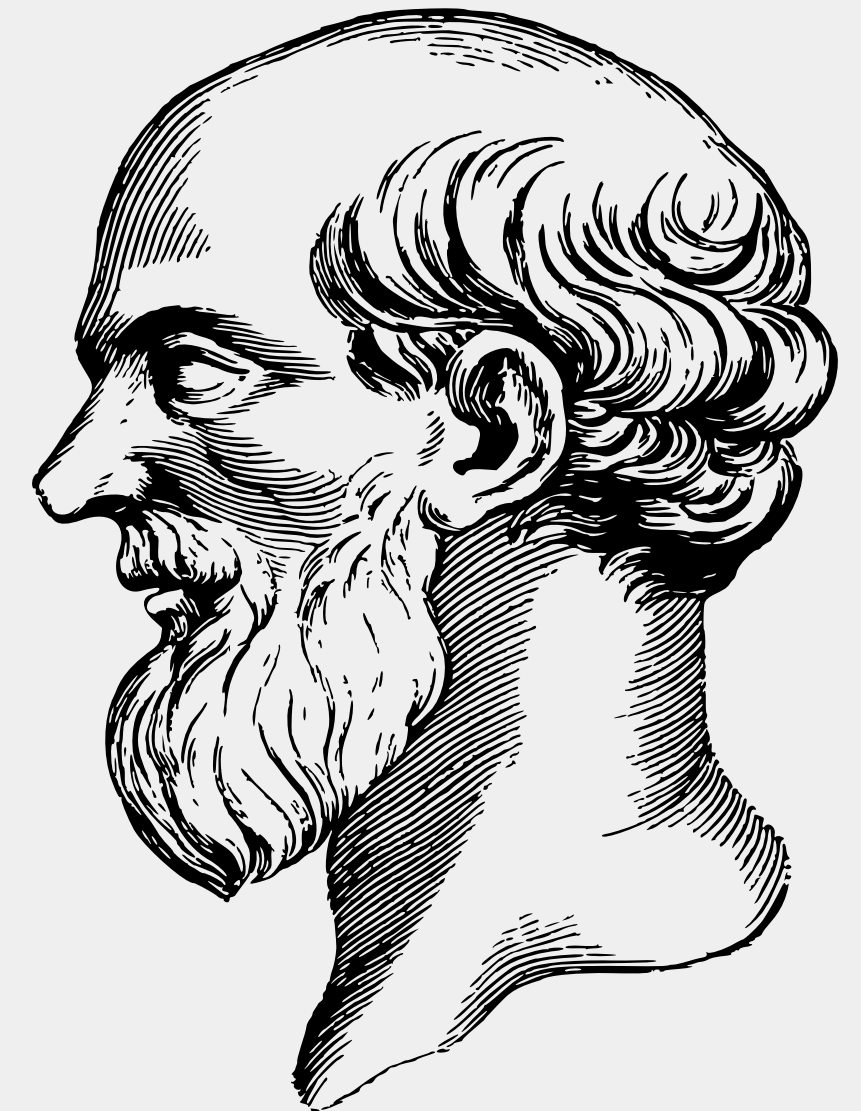
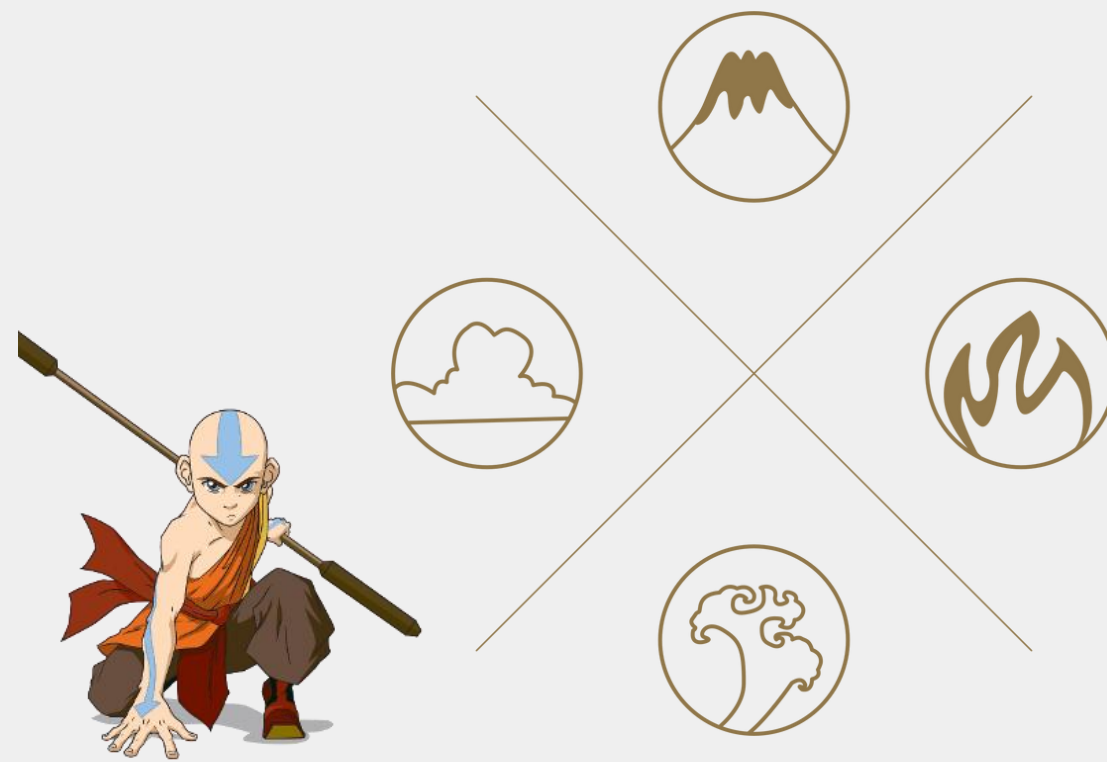
**DUŠE ČINÍ ČLOVĚKA ŽIVÝM
VŠE ŽIVÉ MÁ DUŠI
SMYSLOVÉ VNÍMÁNÍ JE UMOŽNĚNO DUŠÍ**

TEORIE PERCEPCE

**Objekty vrhají svou metafyzickou podobu a
ta je zachycena okem**

HIPPOKRATES A TEORIE ŽIVLŮ A HUMORÁLNÍCH TEKUTIN

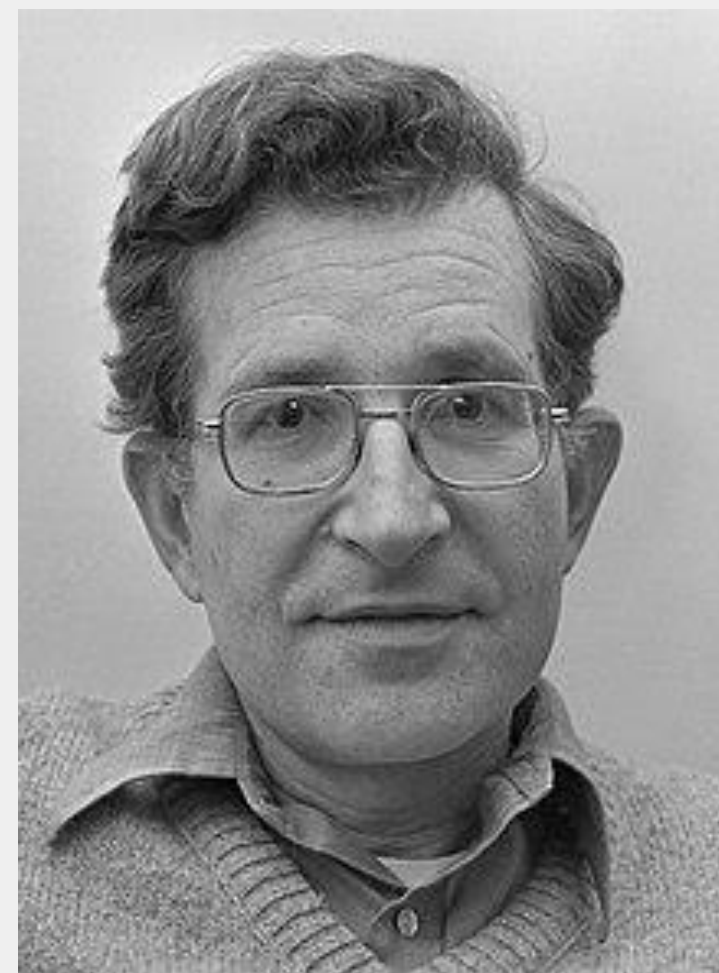
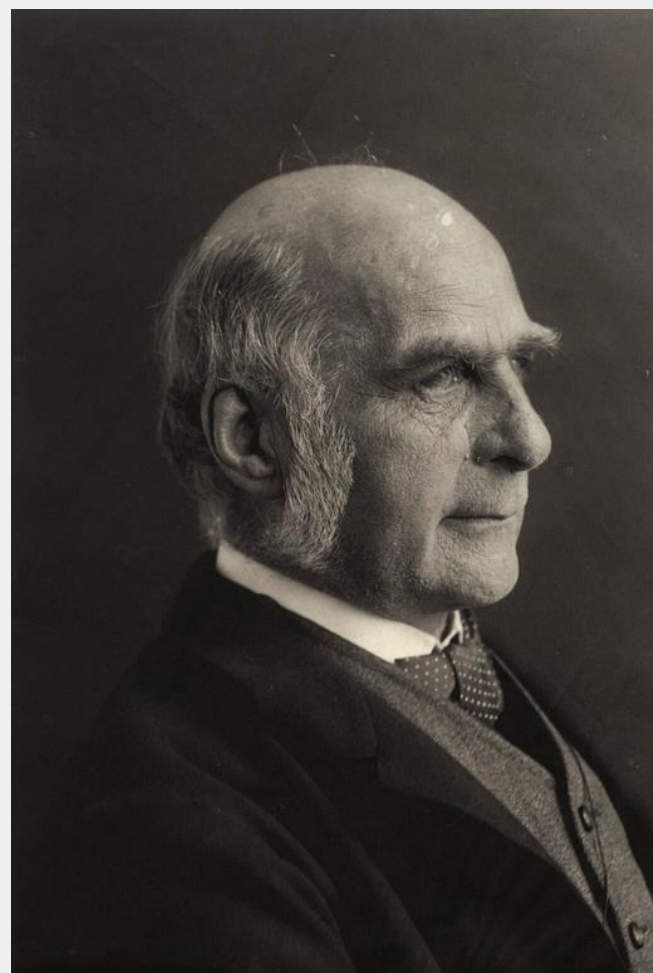

NATIVISMUS

rodíme se s vrozenými koncepty

spravedlnost, dobro a zlo

pozorováním vnějšího světa odhalujeme svět vnitřní

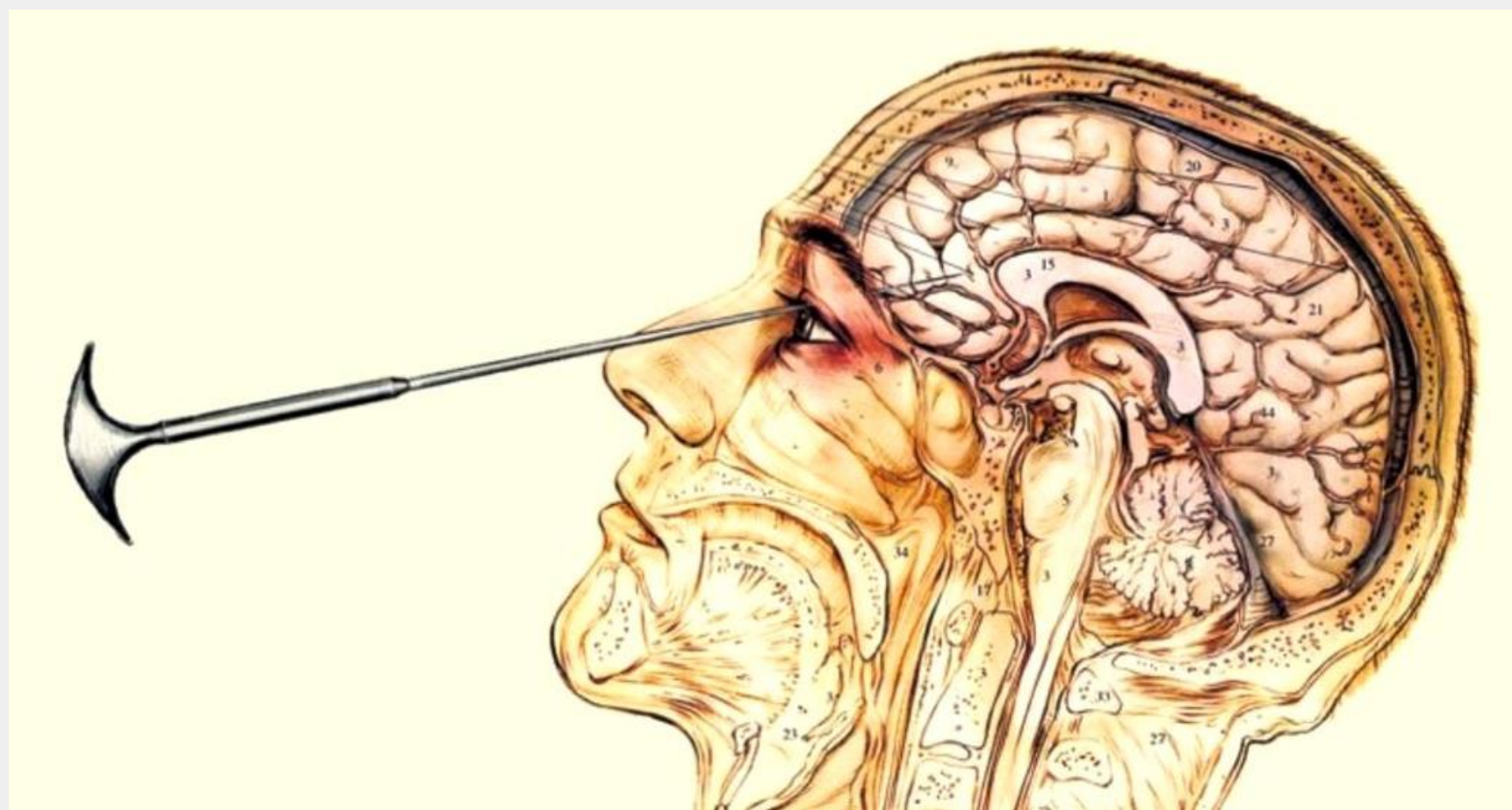
"Nihil est in intellectu, quod non prius fuerit in sensu"

EMPIRICISMUS

ROZUM JE TABULA RASA

JOHN LOCKE

JEAN MARTIN-CHARCOT

**Neurologický popis duševních
onemocnění**

Popis roztroušené sklerózy

Popis Tourettova syndromu

Studium hypnózy

Studium hystérie

**William James, Sigmund Freud,
Carl Gustav Jung, Alfred Binet**

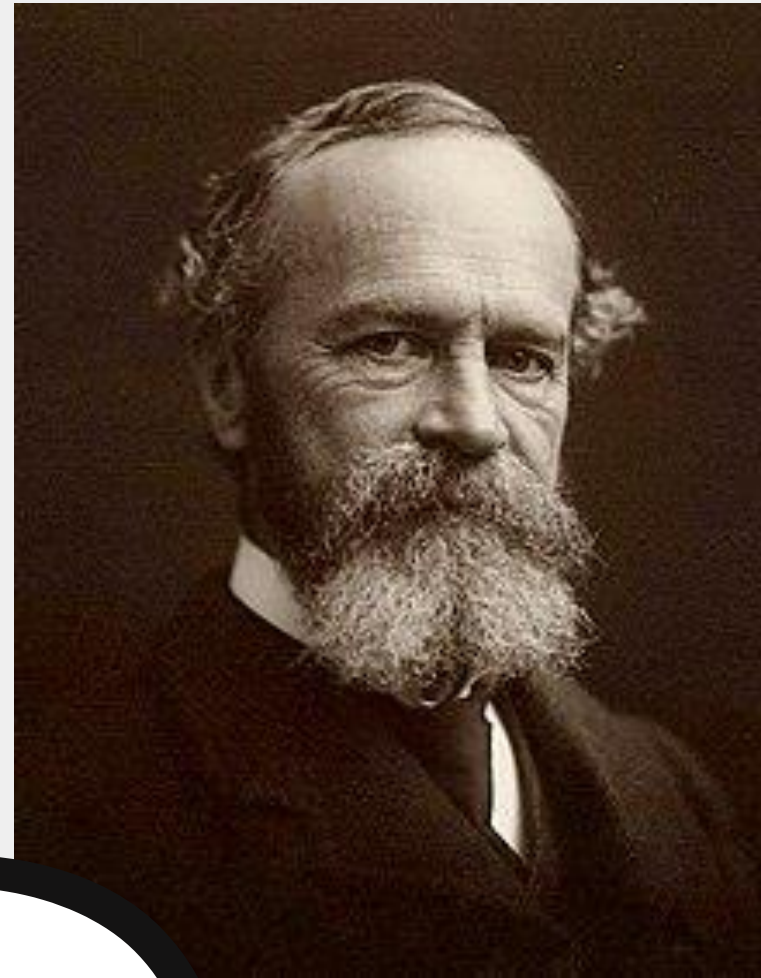
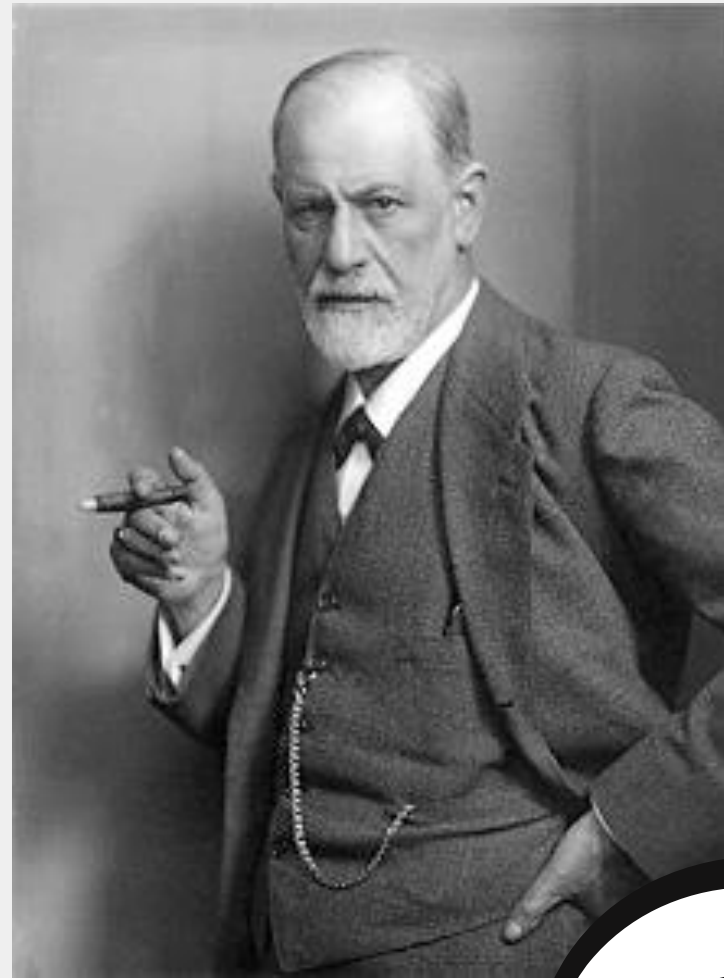
PIERRE JANET

Disociace

Rapport

**Trauma z minulosti ovlivňuje přítomnost
Psychologická analýza**

"idée fixe subconsciente"

PRVNÍ ŠKOLA

- **WILHELM WUNDT 1879**

PRVNÍ KURZ PSYCHOLOGIE V USA

- **WILLIAM JAMES 1878**

AMERICAN PSYCHOLOGICAL ASSOCIATION

- **G. STANLEY HALL 1892**

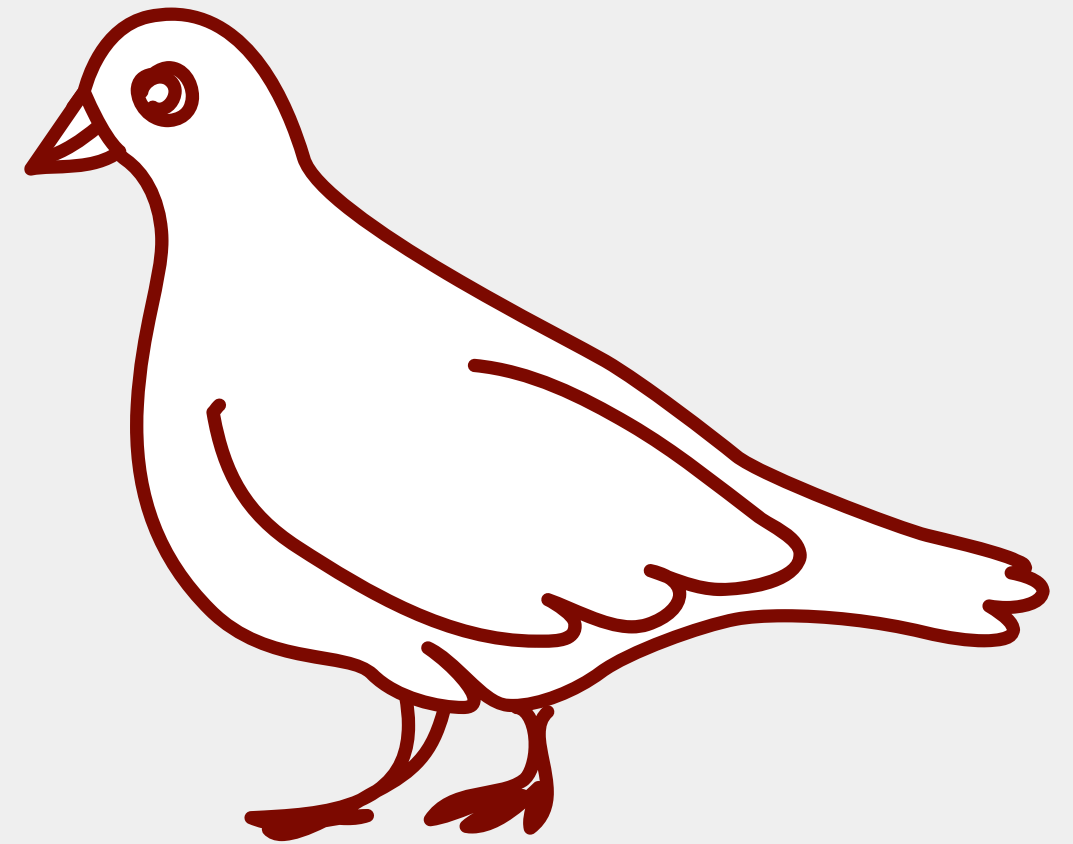

DUALITA PSYCHOLOGIE

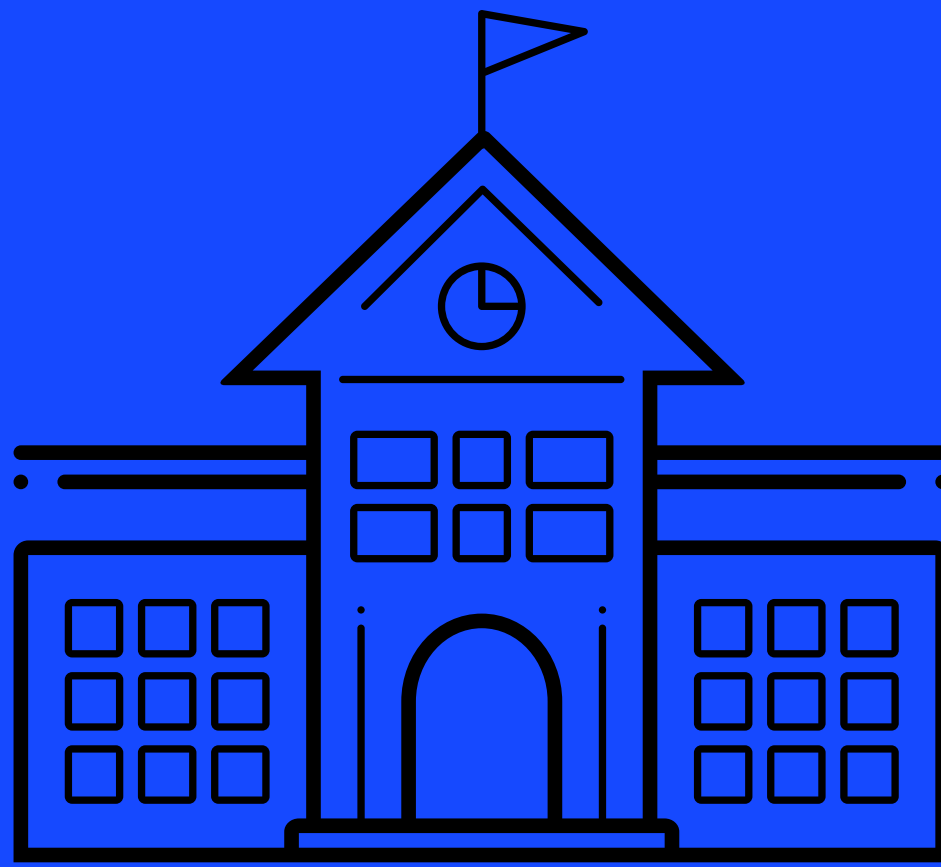
**SIGMUND
FREUD**

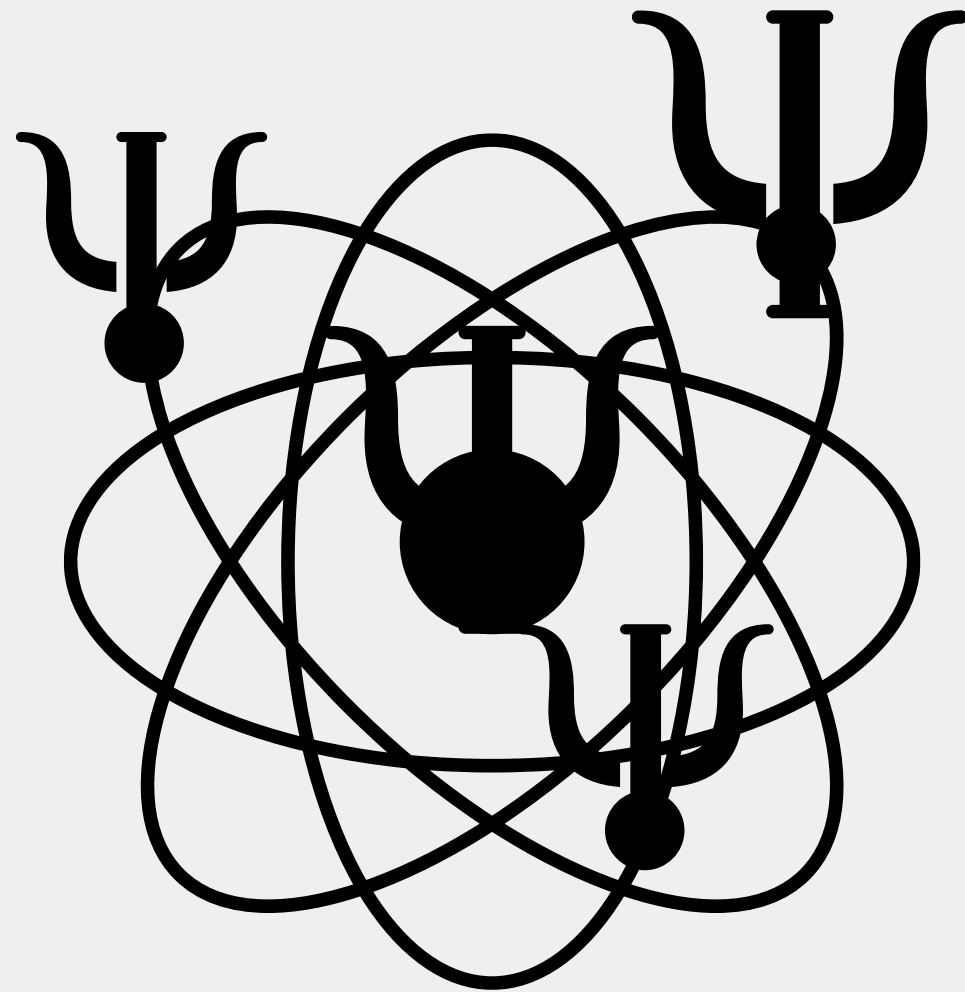
**BURRHUS F.
SKINNER**

PSYCHOLOGICKÉ ŠKOLY

VNITŘNÍ SVĚT SE SKLÁDÁ Z MNOHA SLOŽEK

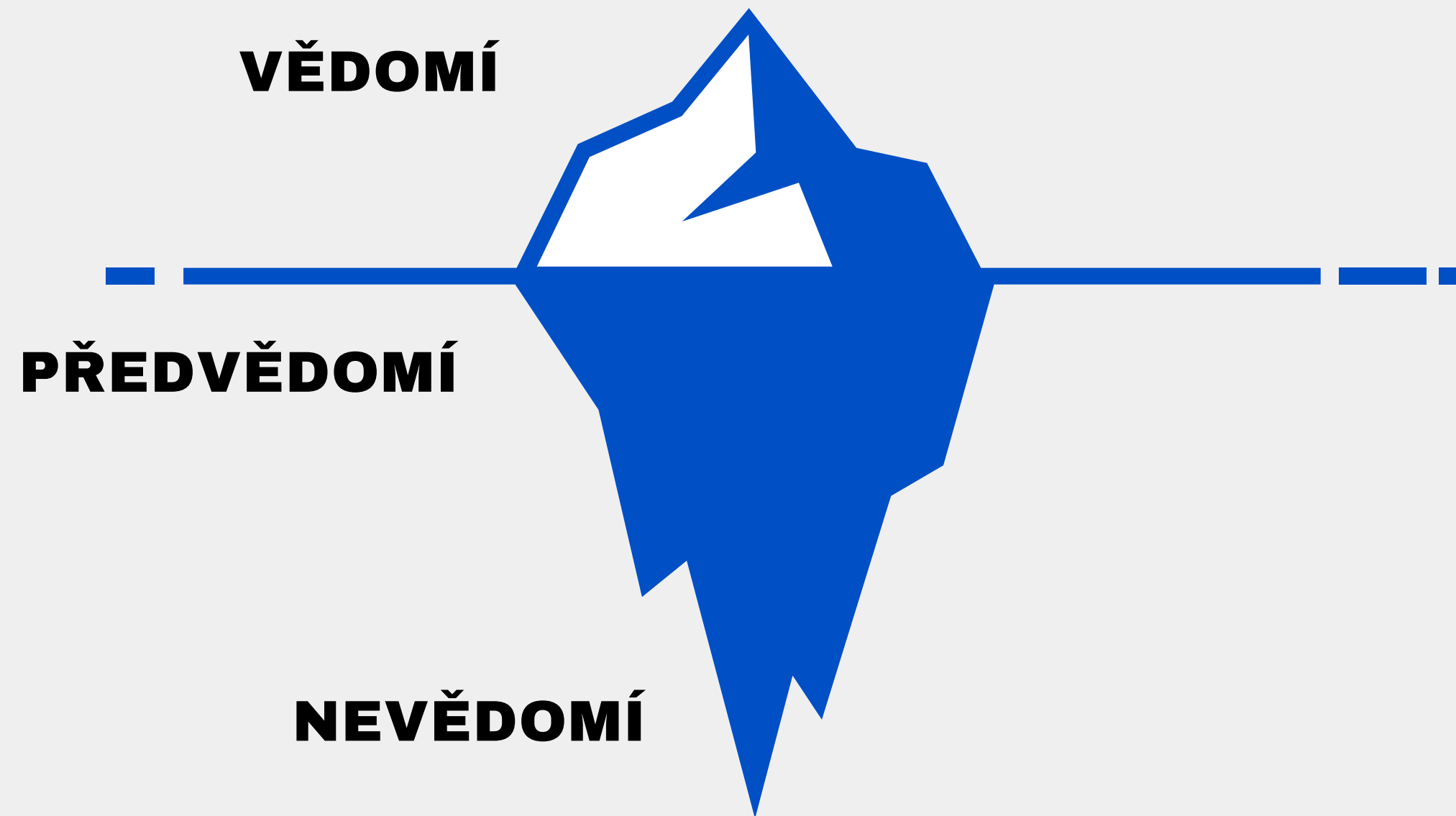

FYZIOLOGICKÁ PSYCHOLOGIE

STUDIUM SMYSLŮ, POZORNOSTI, PAMĚTI

INTROSPEKCE

EGO SUPEREGO ID**NATURÁLNÍ MATERIALISMUS****ANIMÁLNÍ
PUDY**

Jdu si pro imunitu, řekla Nagyová. Omluvila se za přeřeknutí, teď čelí posměchu

🕒 24. září 2022 21:37

Do druhého kola senátních voleb v obvodu Jihlava postupuje předseda horní komory Miloš Vystrčil a Jana Nagyová. Ta v současné době figuruje jako obžalovaná v kauze Čapí hnízdo. Médiím již řekla, že si v případě vítězství půjde do Senátu pro imunitu. „Požádám o ni,“ prohlásila. Později to označila za přeřeknutí.

ZÁVIST PENISU

ANÁLNÍ STÁDIUM

OIDIPŮV KOMPLEX

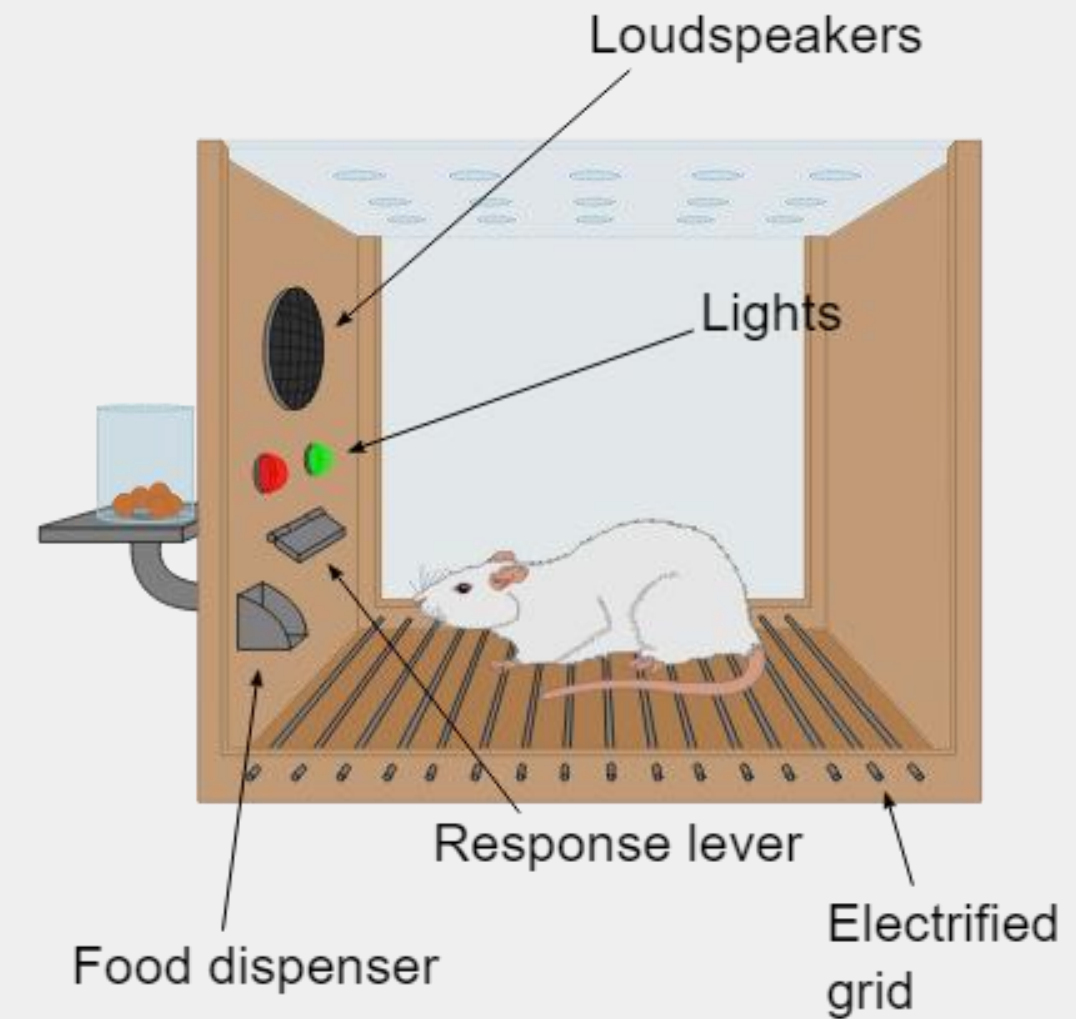
„Dejte mi tucet zdravých dětí, dobře formovaných, a můj vlastní specifický svět k jejich výchově, a garantuji, že náhodně vyberu jednoho z nich a vycvičím je k tomu, aby se stalo libovolným typem specialisty, jaký si mohu vybrat - doktorem, právníkem, umělcem, vedoucím obchodu a ano, dokonce i žebrákem a zlodějem, bez ohledu na jeho nadání, sklony, tendence, schopnosti a rasu jeho předků.“

JOHN WATSON

ZVĚDEČTĚNÍ PSYCHOLOGIE

**Vnitřní procesy nejsou
pozorovatelné**

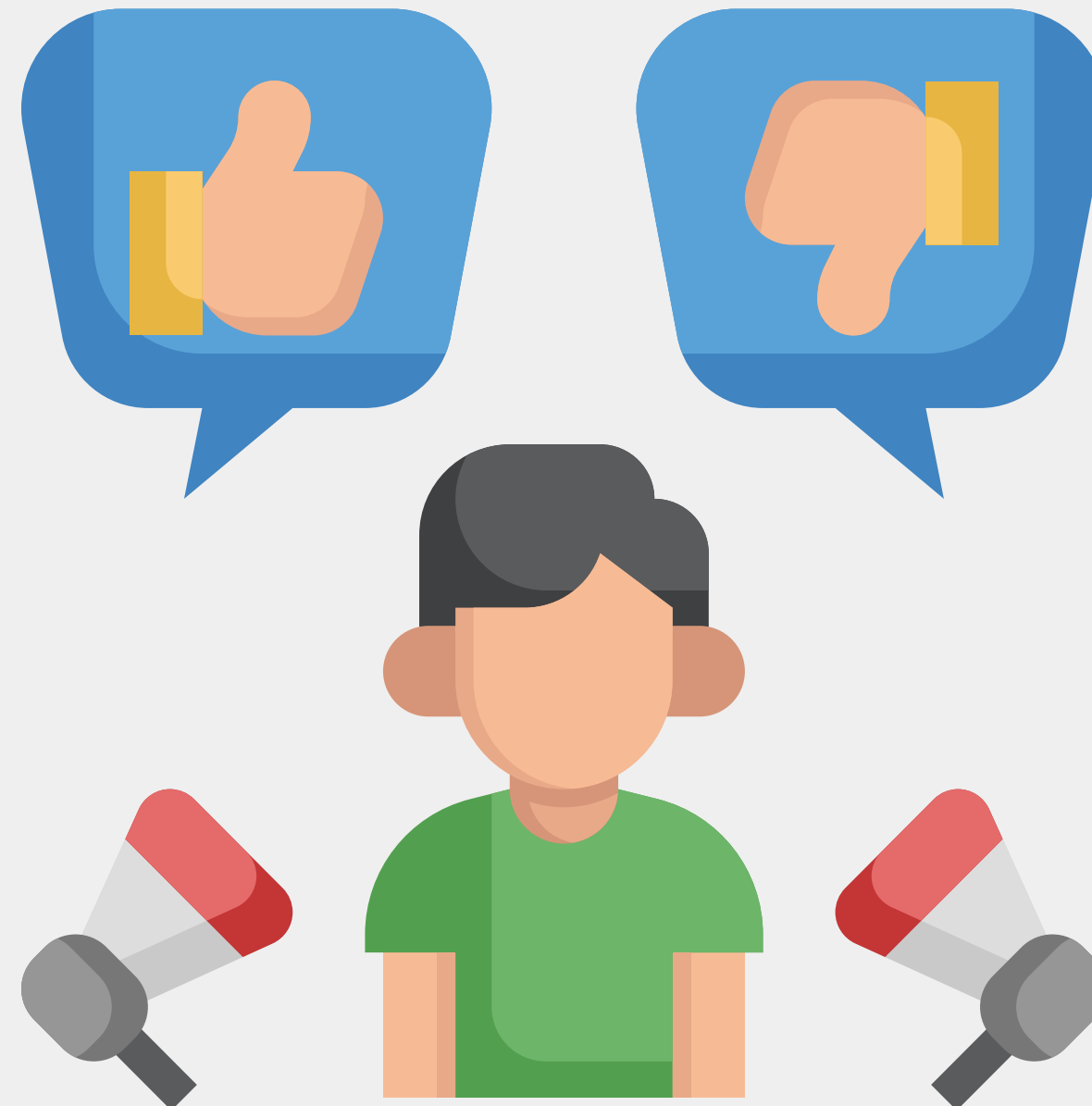
**Pro zkoumání psychiky je nutné
soustředit se na to, co víme**

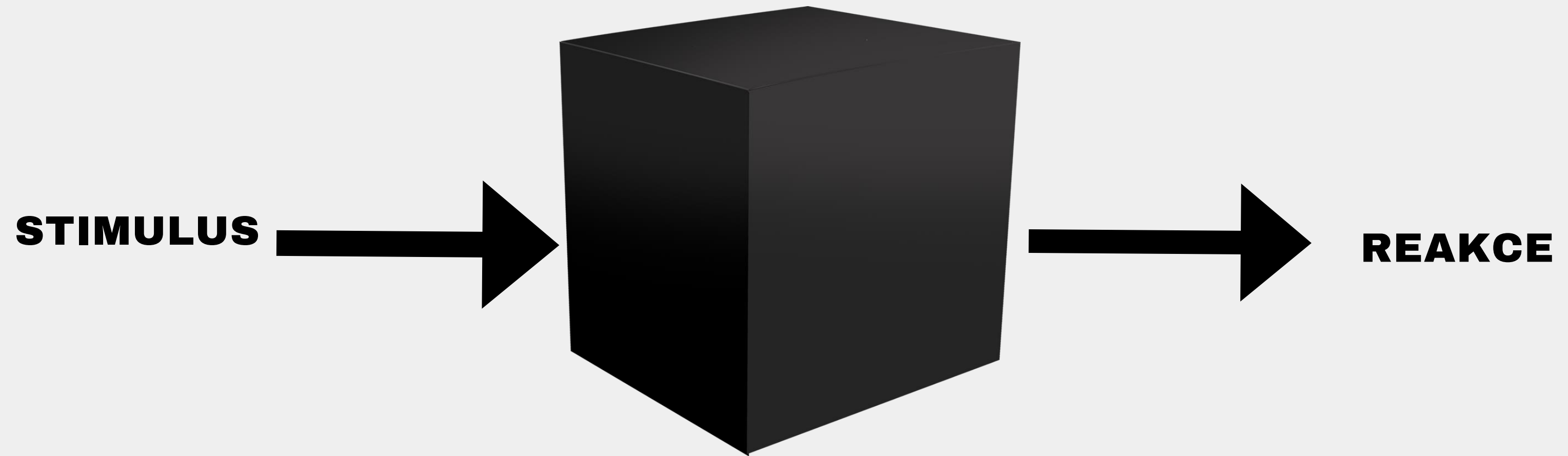

WHY I AM NOT A COGNITIVE PSYCHOLOGIST

B.F. Skinner
Harvard University

OSOBNOST JE SÉRIÍ NAUČENÝCH ODPOVĚDÍ NA STIMULY

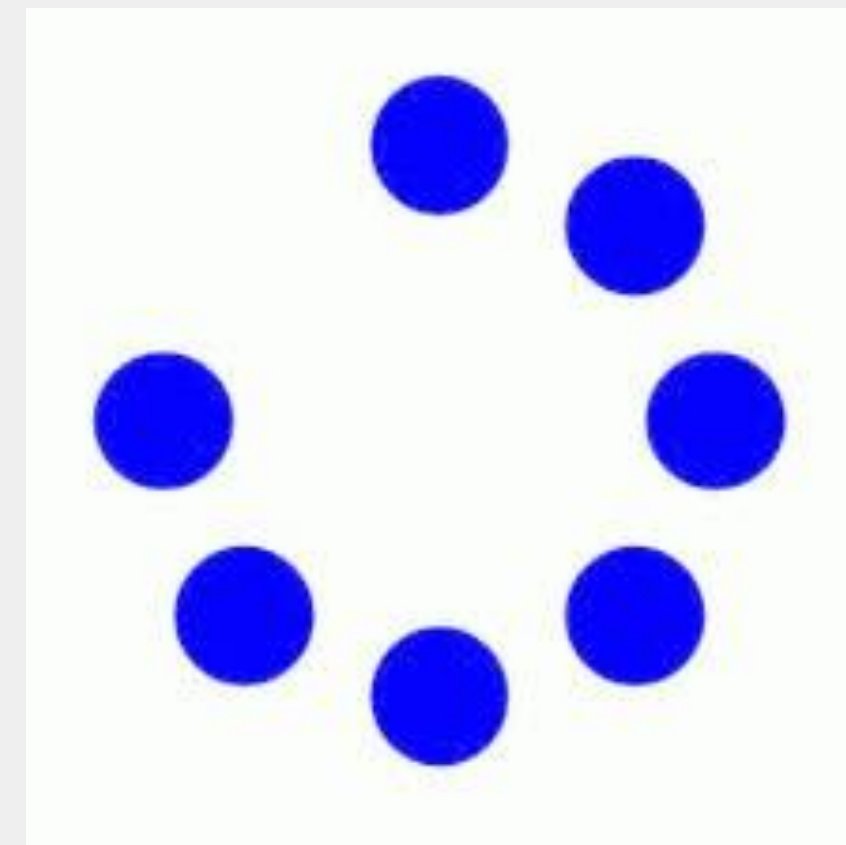
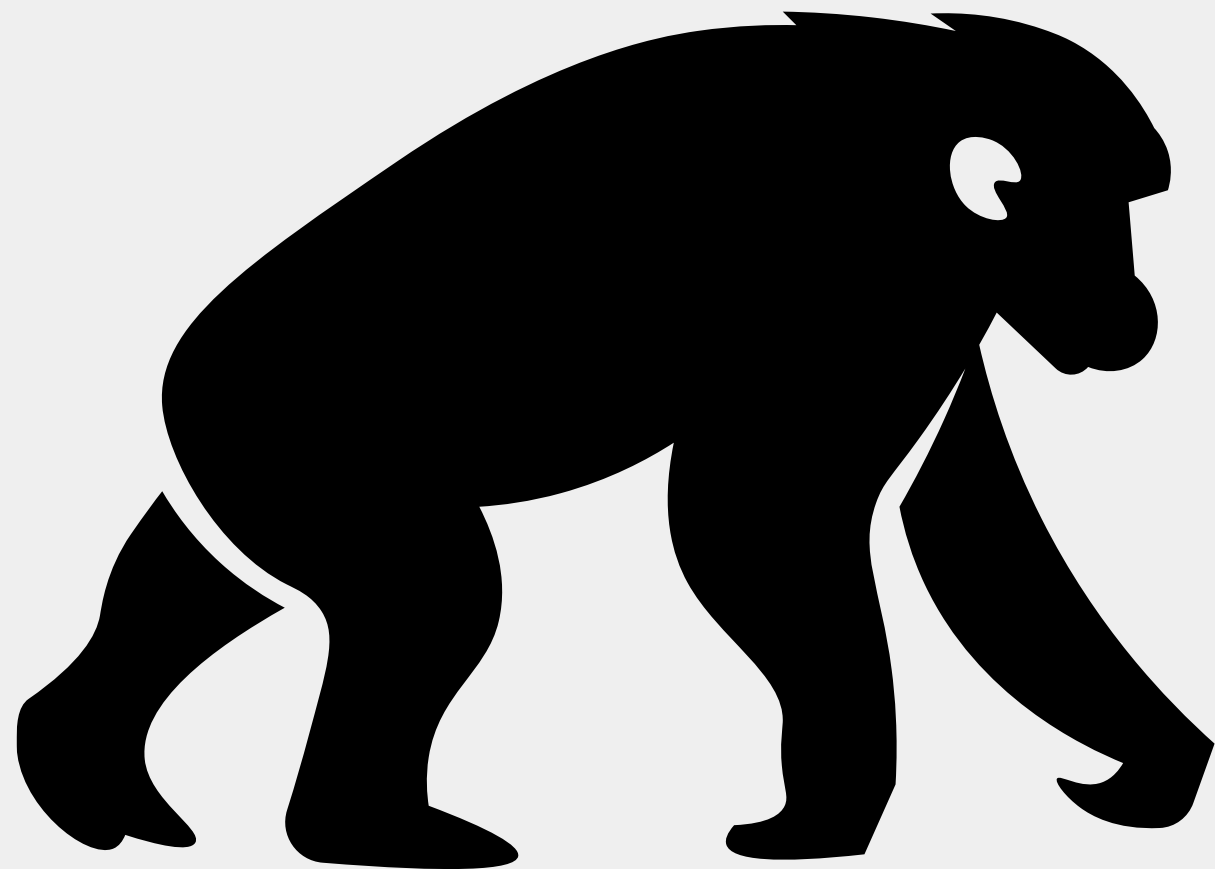

EDWARD TOLMAN, CLARK HULL

KURT KOFFKA, MAX WERTHEIMER, GUSTAV KOHLER
BERLÍNSKÁ ŠKOLA

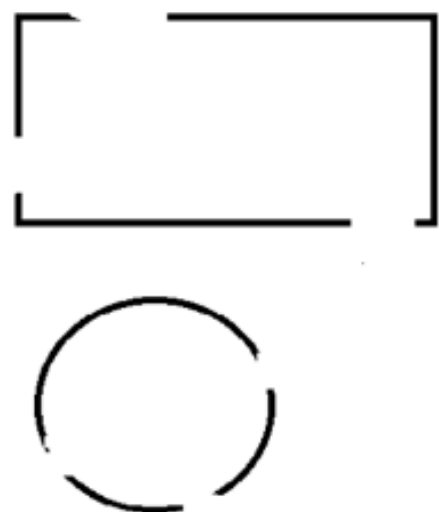
CELEK NENÍ JEN SOUČET ČÁSTÍ

ZÁKLADY KOGNITIVNÍ PSYCHOLOGIE

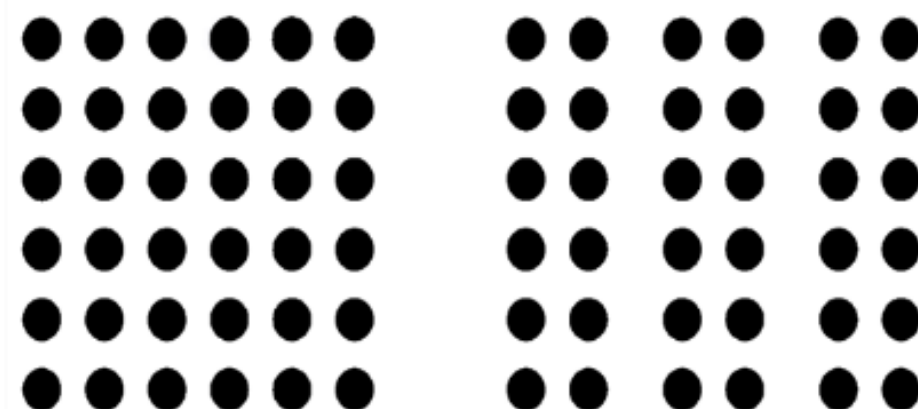

STUDIUM PERCEPCE

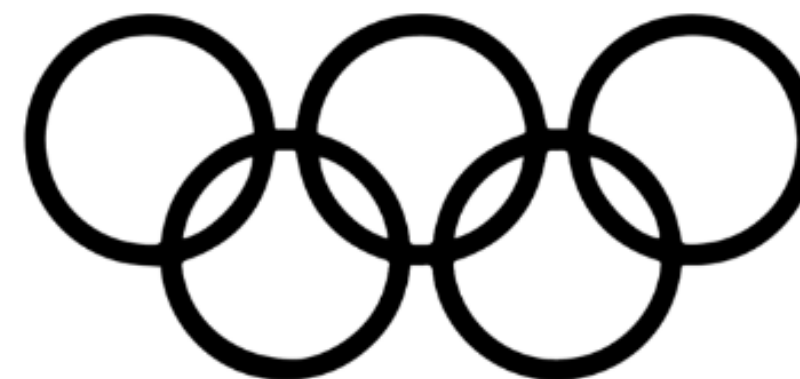
Closure

Proximity

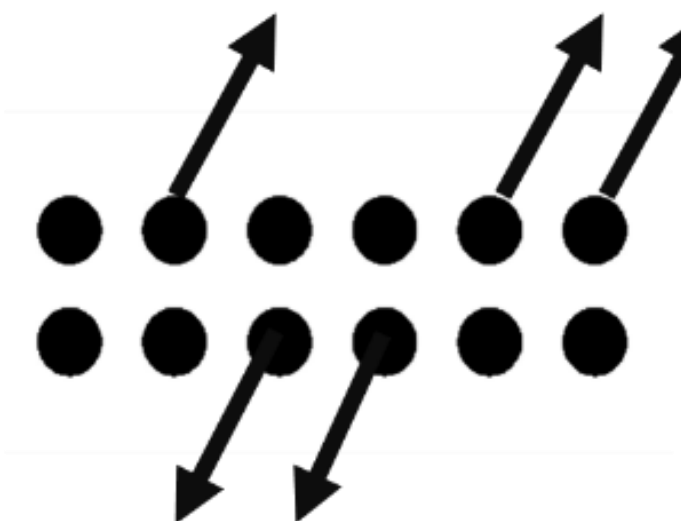
Symmetry

Continuity

Figure-ground

Common fate

TŘETÍ SÍLA V PSYCHOLOGII

CARL ROGERS, ABRAHAM MASLOW

POZITIVNÍ ASPEKTY ČLOVĚKA

RŮST A NAPLŇOVÁNÍ POTENCIÁLU

SEBEAKTUALIZACE**ÚCTA****SOUNÁLEŽITOST****BEZPEČÍ****FYZIOLOGICKÉ POTŘEBY**

VIKTOR EMANUEL FRANKL

LOGOTERAPIE

VŮLE KE SMYSLU

NOOGENÍ NEURÓZA

EXISTENCIÁLNÍ VAKUUM/FRUSTRACE

Smysl lze života získat:

- **činností**
- **prožíváním**
- **utrpením**

PSYCHOLOGICKÝ VÝZKUM

**Snaha pochopit, porozumět
psychologickému jevu
K datům přistupuje s
„otevřenou myslí“**

**CO VS
PROČ**

**idiografický
vs
nomotetický
přístup**

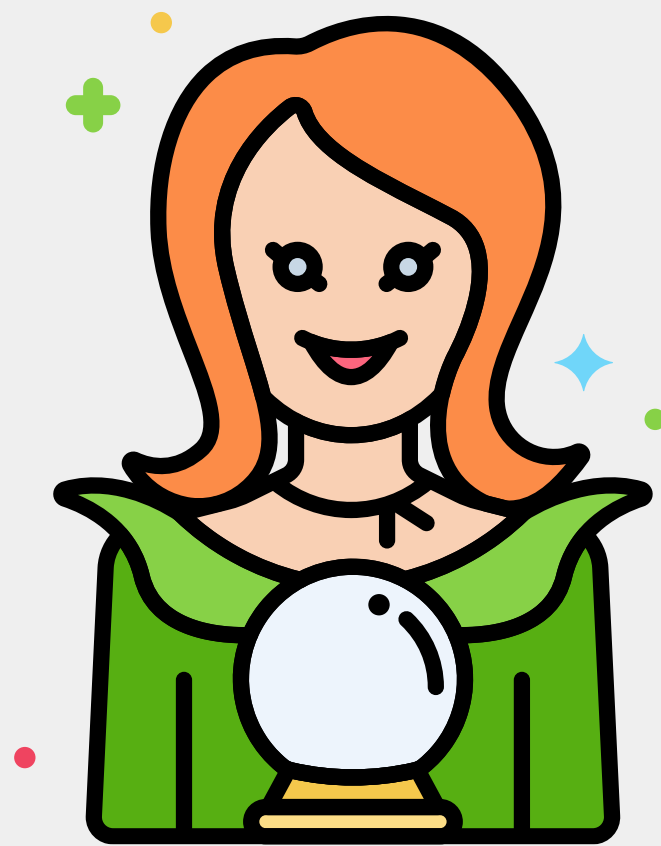

**Snaha objektivizovat psychologii
a predikovat chování
Závěry/predikce se formulují před
výzkumem**

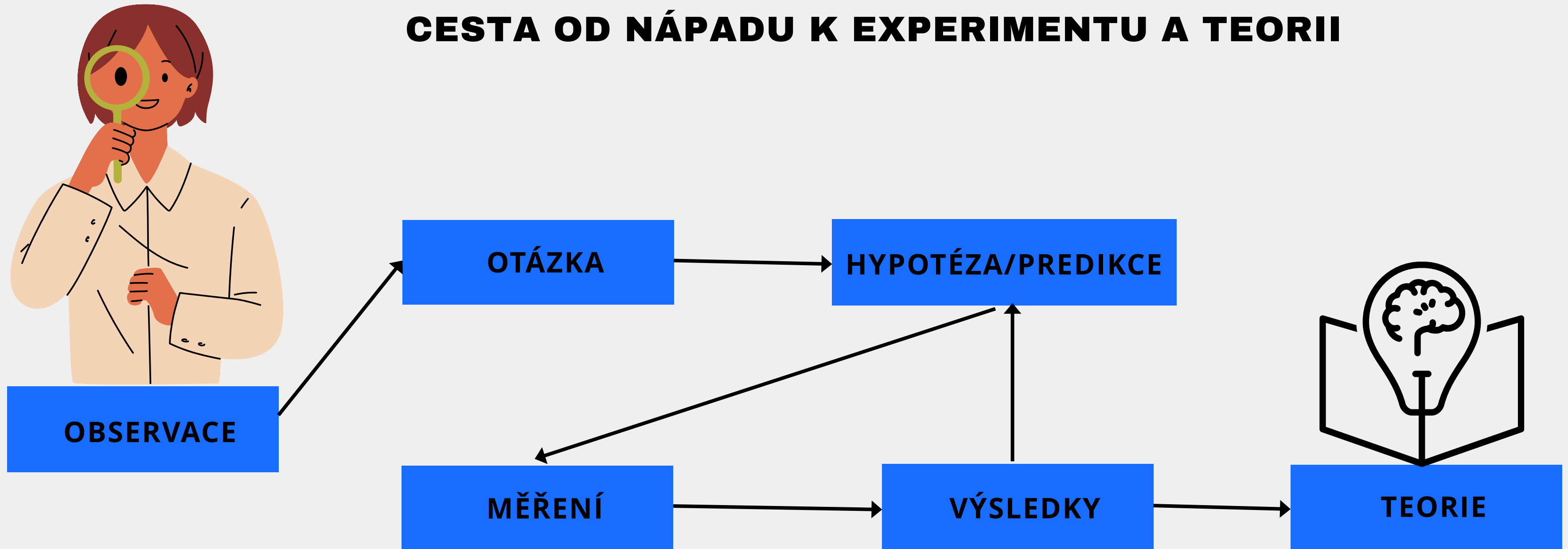
**Nenávidíte svojí matku
Ano máte pravdu!**

**Nenávidíte svojí matku
- *To ne, to si nemyslím.*
Tak to jen potlačujete.**

**HYPOTÉZA MUSÍ BÝT TESTOVATELNÁ A
DÁVAT MOŽNOST K VYVRÁCENÍ**

CESTA OD NÁPADU K EXPERIMENTU A TEORII

OPERACIONALIZACE - JAK UDĚLAT Z NEMĚŘITELNÉHO MĚŘITELNÉ

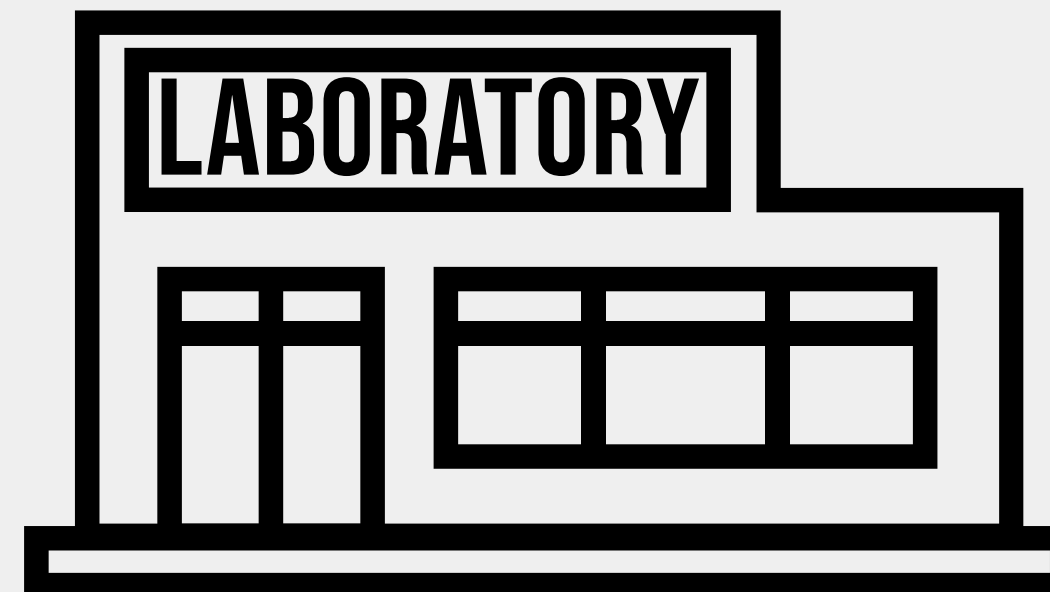
co je to paměť?

jak poznáme

agresi?

**EKOLOGICKÁ
VALIDITA**

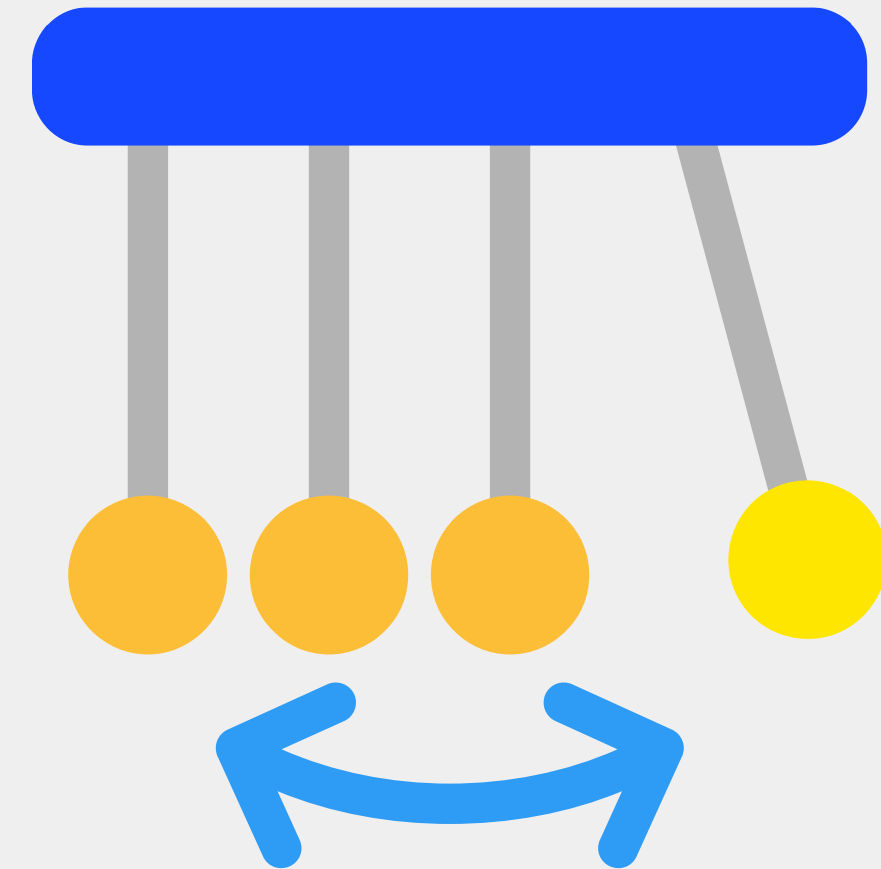
**PROBLÉM
MĚŘENÍ**

DOTAZNÍKY A TESTY

POZOROVÁNÍ

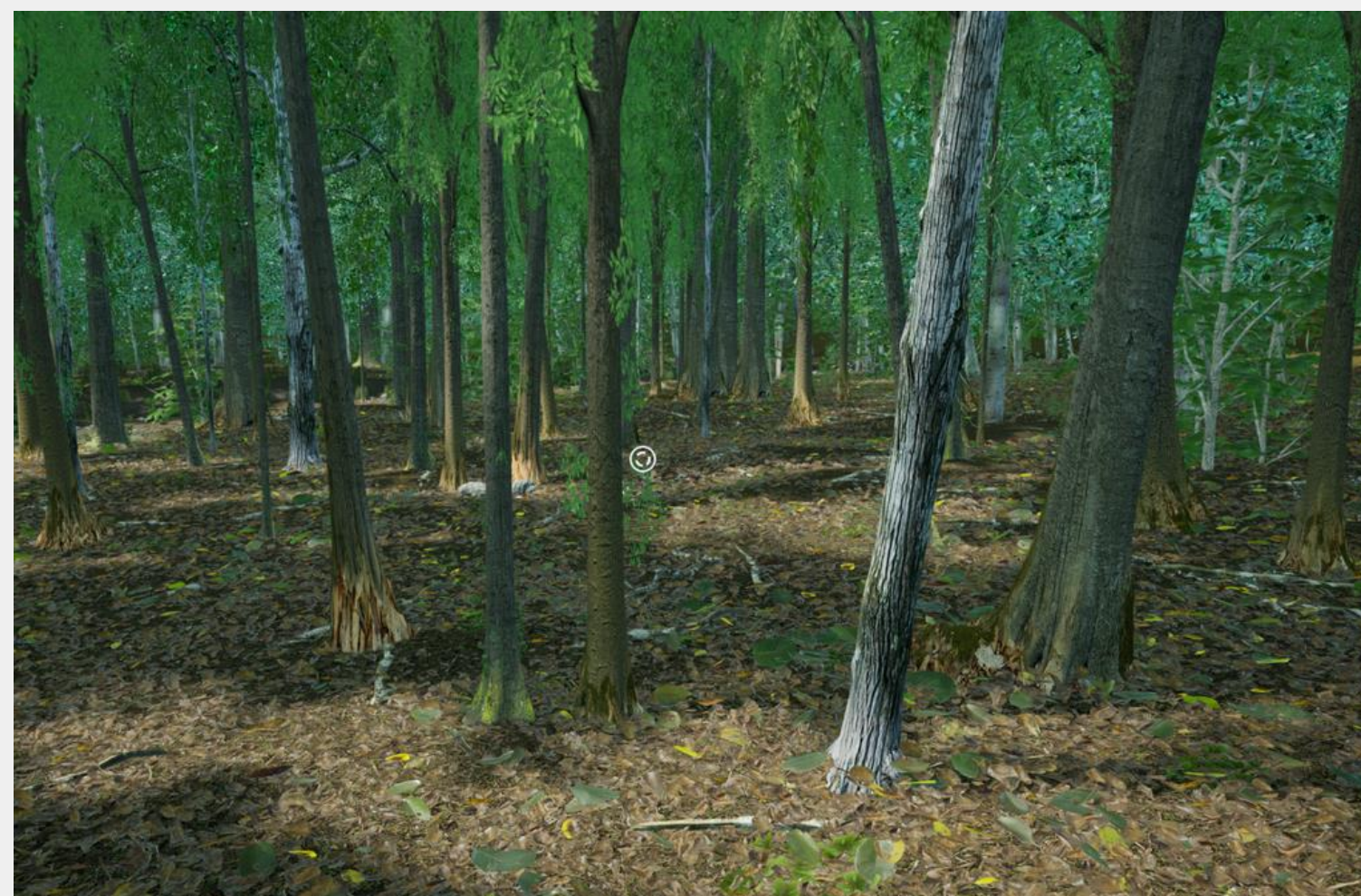
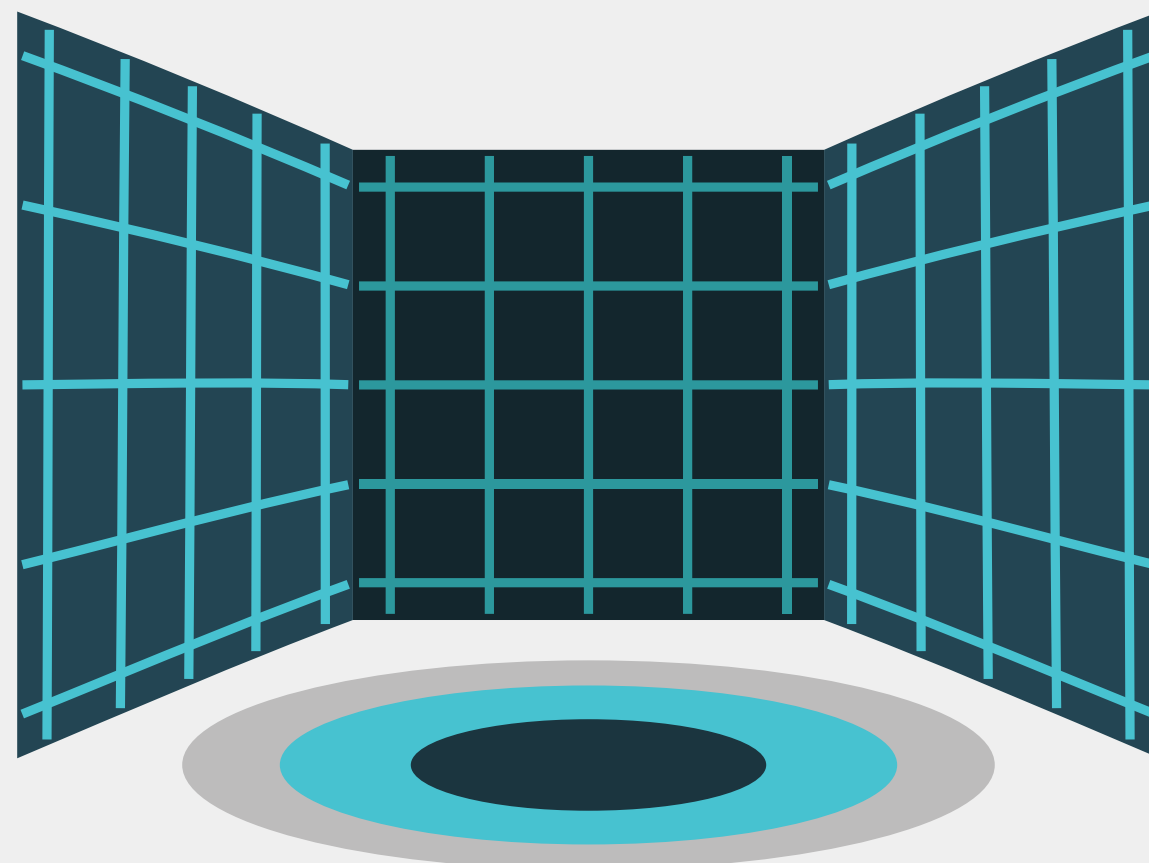
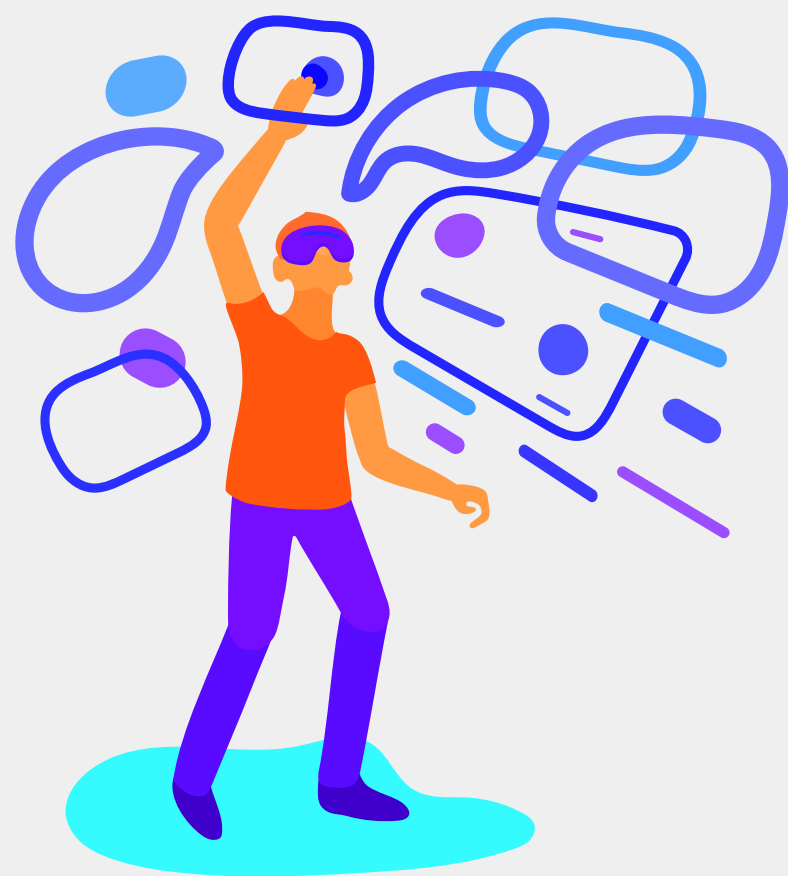
ROZHOVORY

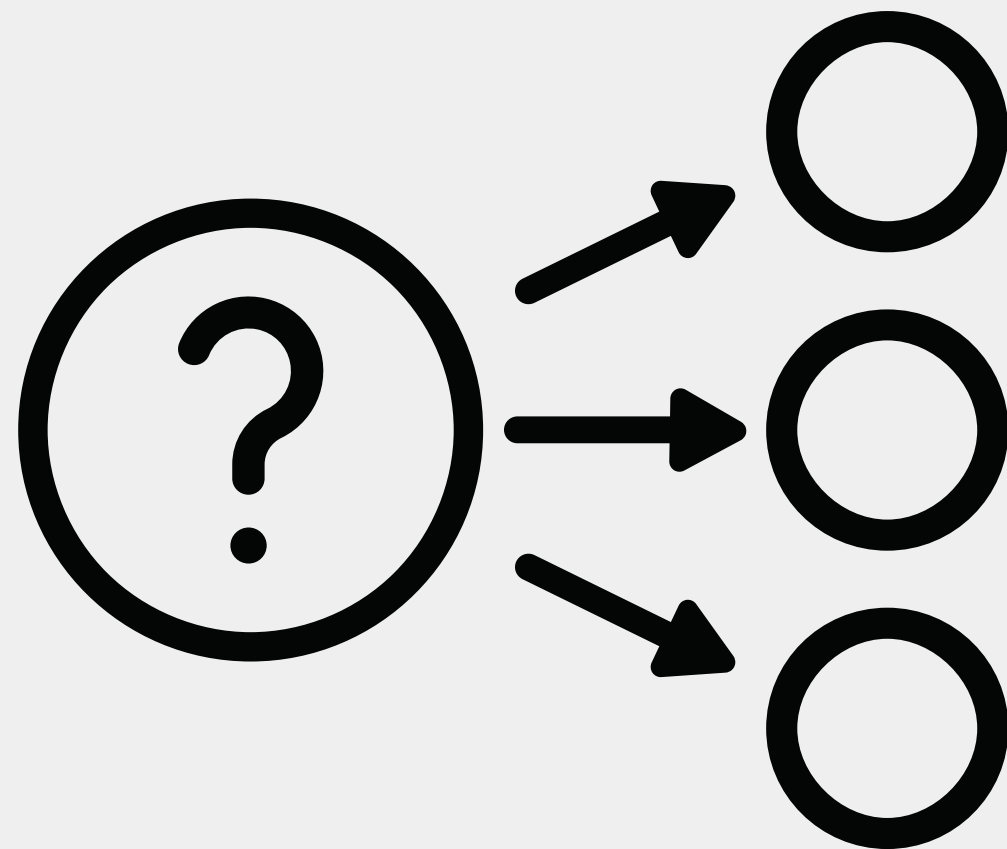
EXPERIMENT

**POKUD CHCETE PSÁT BC PRÁCI Z PSYCHOLOGIE, ZAPIŠTE SI
VĚDECKOVÝZKUMNOU PROPEDEUTIKU V PSYCHOLOGII!**

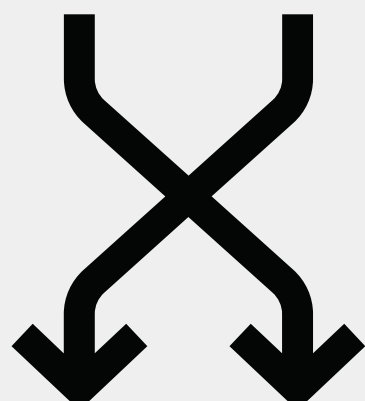

EXPERIMENT

**NÁHODNÉ PŘIŘAZENÍ
PROMĚNNÝCH K
PODMÍNKÁM**

KORELAČNÍ STUDIE

**PODMÍNKY SE PŘIŘADÍ
SAMY**

**STEJNÝ TEST
STEJNÝ ČLOVĚK**

PONDĚLÍ RÁNO

72 BODŮ

STŘEDA ODPOLEDNE

66 BODŮ

ČTVRTEK PO KÁVĚ

65 BODŮ

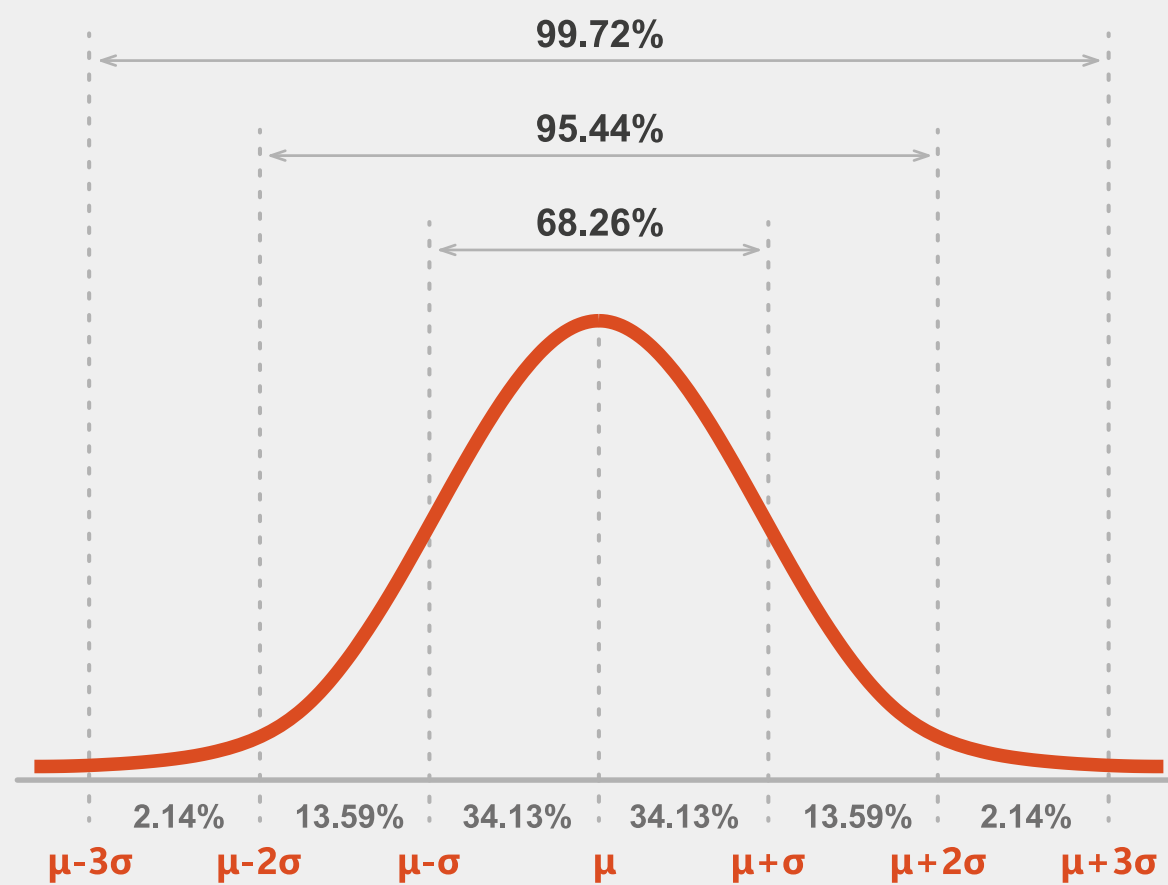
PÁTEK PŘED SPANÍM

57 BODŮ

V NEDĚLI PO OBĚDĚ

58 BODŮ

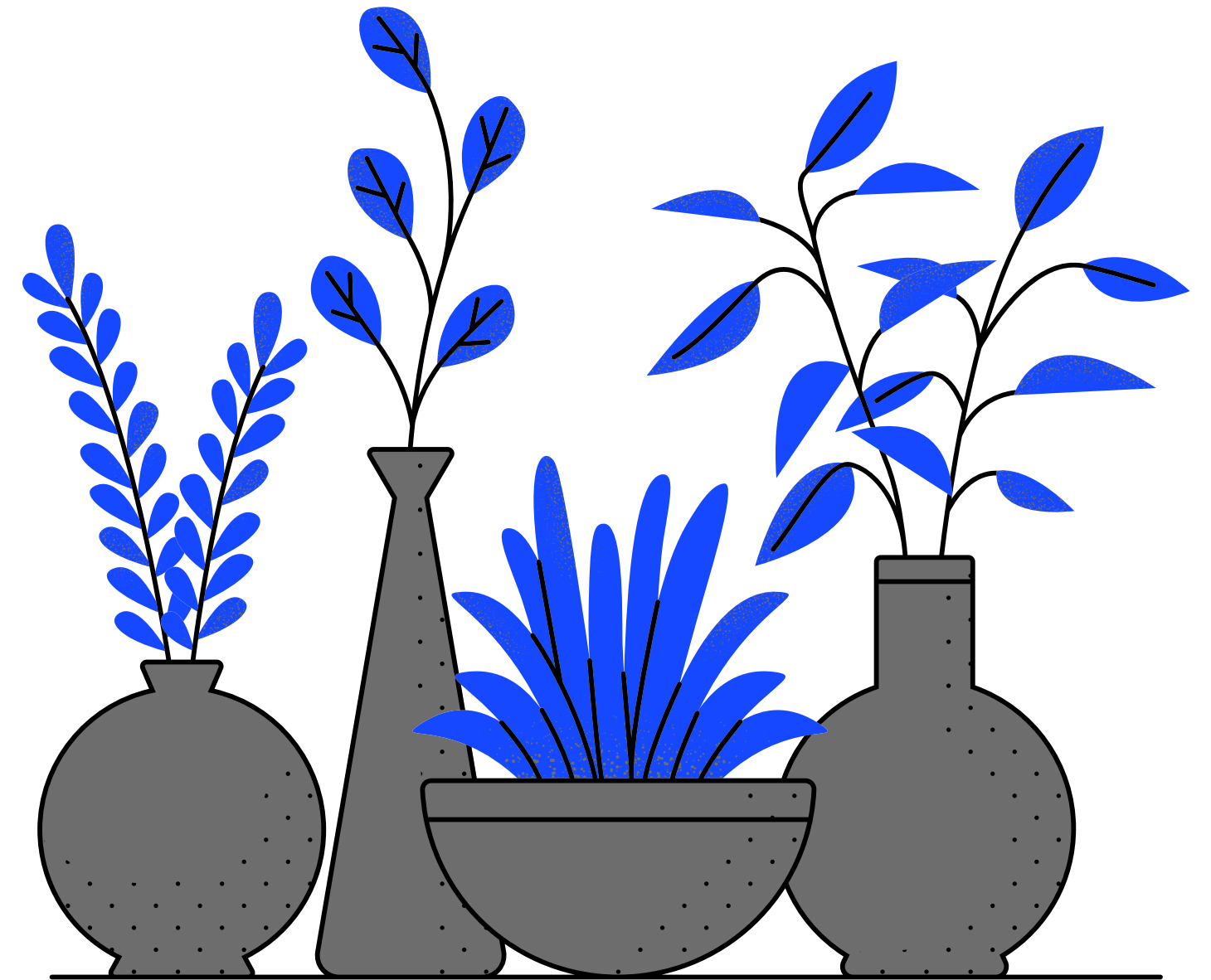
PROBLÉM VARIABILITY A JEDINEČNOSTI PROBLÉM CHYBY

ČTENÍ NA PŘÍSTĚ

Strany 52 - 88

DĚKUJI ZA POZORNOST

LUKÁŠ HEJTMÁNEK

LUKAS.HEJTMANEK@FHS.CUNI.CZ